Ніва

Тыднёвік Беларускага грамадска-культурнага таварыства

№ 18 (1001) ГОД XX 4 МАЯ 1975 г. ЦАНА 60 гр.

Галоўнай мясцовасцю савецкай часткі Белавежскай пушчы ў нейкай ступені адпаведнікам Белавежы, з'яўляюцца Каменюкі, што ляжаць над ракой Лясной Левай на паўднёва-ўсходняй акраіне цэлага лясного комплексу. У Каменюках памяшчаецца дырэкцыя Дзяржаўнай запаведнікава-паляўнічай гаспадаркі „Белавежская пушча", якая ахоплівае ўсю пушчу і далучаныя да яе лясныя масівы агульным абшарам 87.000 га. У прыгожым будынку дырэкцыі гаспадаркі змяшчаецца багаты музей, у якім паказана гісторыя пушчы, навуковыя доследы, а таксама неспатыканае багацце яе раслiннага і жывёльнага свету. Недалёка знаходзіцца звярынец, у якім турысты аглядаюць зуброў, аленяў, казуляў, ласёў, дзікоў і конікаў тыпу лясного тарпана.

Перад будынкам дырэкцыі знаходзіцца помнік герaічнай групе кулямётчыкаў, што змагаліся тут у чэрвені 1941 года з фашысцкім акупантам. Помнік гэты вельмі арыгінальны, у яго паступмент умураваны дыск і руля кулямёта тыпу „Максім". Гэты помнік заўсёды ўпрыгожаны піянерскімі гальштукамі, завязанымі на рулі дзецьмі, што прыязджаюць на экскурсію ў пушчу.

Каменюкі з'яўляюцца вядомым турыстычным цэнтрам, іх наведвае ў год больш 180.000 чалавек — у асноўным экскурсіі, прыязджаючыя сюды з Брэста новай шырокай асфальтаванай шашой, перабудову якой закончылі ў мінулым годзе. Па дарозе ў пушчу турысты праязджаюць побач Камянца Літоўскага, над якім высіцца 29-метровая стражнічая вежа з чырвонай цэглы, пабудаваная ў 1286 годзе па загаду князя Уладзіміра Валынскага. Некаторыя менавіта ад гэтай вежы, цяпер пабеленай вапнай, выводзяць назву Белавежскай пушчы. У сярэдзіне вежы знаходзіцца цікавы рэгіянальны музей, а, узышоўшы на яе, убачыш маляўнічы краявід на даліну ракі Лясной і цямнеючую на гарызонце пушчу.

Для патрэб турызму загаспадарвацца спецыяльна выдзеленая 800-гектаравая частка пушчы, дзе ўзнікае так званы „Лесапарк", у якім знаходзяцца кемпінг, басейн на рацэ Лясной, спартыўныя пляцоўкі, дарожкі для прагулкі, а таксама спецыяльныя шляхі, ідучы якім, можна пазнаёміцца з раслінасцю, дрэвамі і гістарычнымі экземплярамі іх у пушчы.

Пры нагодзе варта высветліць, што савецкая частка пушчы ад моманту заканчэння II сусветнай вайны з'яўляецца частковым запаведнікам, паколькі ў ім дазваляецца ліквідаваць мёртвыя дрэвы, якія вывернуліся або зламаліся ветрам. Ужо два гады існуюць у

(Працяг на стар. 2)

Домік паляўнічага над штучным басейнам у даліне Переваловкі.

„БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ-75"

Другое месца ў сёлетнім цэнтральным аглядзе ў катэгорыі фальклорнай песні ў групе дуэтаў занялі Н. Мушынская і Н. Парэмбская з Гарадка Беластоцкага павету.

Фота Я. Цялушэцкага.

ДАПАМАГЧЫ СЛАБЕЙШЫМ

Пленарнае пасяджэнне Галоўнага праўлення БГКТ, што адбылося 13 красавіка бягучага года, сканцэнтравала ўвагу на працы Галоўнага праўлення і праўленняў аддзелаў над пашырэннем і ўмацаваннем гурткоў як асноўнага звяна нашай арганізацыі.

У пасяджэнні прынялі ўдзел члены Галоўнага праўлення, актывісты нашай арганізацыі і штатныя працаўнікі БГКТ.

У нашай арганізацыі ёсць многа актыўна працуючых гурткоў: у Гарадку, Мелешках і Паўлах Беластоцкага павету, у Семяноўцы, Луцэ, Чыжах, Горным, Клейніках, Старакорніне, Дабрываздзе, Дубічах, Арэшкаве, Скупаве Гайнаўскага павету, у Плёсках, Дубяжыне, Саках, Орлі Бельскага павету, у Літвінавічах і Вілянове Сямяціцкага павету. Нават у Сакольскім павеце, які перажывае цяжкасці і заняпад дзейнасці БГКТ, ёсць вельмі актыўны і працавіты гурток у

На пленуме прысутнічалі прадстаўнік адміністрацыйнага аддзела Ваяводскага камітэта ПАРП **М. Ружыцкі** і намеснік кіраўніка аддзела ўнутраных спраў Ваяводскага ўпраўлення **І. Федаровіч**.

У дакладзе, з якім выступіў старшыня ГП БГКТ **М. Самоцік**, падкрэслівалася, што наша арганізацыя як адно са звенняў Фронту адзінства народу ўносіць свой істотны ўклад у актывізацыю беларускага рэгіёна ў галіне развіцця яго культуры, грамадска-гаспадарчага жыцця і паглыблення братняй дружбы паміж народамі. І ў гэтым выяўляецца шматгранная праца гурткоў БГКТ.

Піражках. Яны падымаюць разнастайныя грамадскія чыны на карысць асяроддзя, удзельнічаюць у конкурсах „Беластоцкая вёска — гаспадарная і культурная", праводзяць „зялёныя нядзелі", спаборнічаюць у турнірах вёсак і гмінаў, умеюць наладзіць плённае супрацоўніцтва з ЗСМВ, КГВ, ГС-амі, сельгасгурткамі, добраахвотнымі процiпажарнымі камандамі і іншымі арганізацыямі, у іх разгортваецца культурнаасветная дзейнасць, працуюць самадзейныя калектывы, праводзяцца на высокім узроўні вечарыны і г.д. Аднак, на

(Працяг на стар. 5)

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „Ніве"

НАША ІНТЭРВ'Ю

ШТО ТУРБУЕ САКРАТАРА?

Паявтовы камітэт Польскай аб'яднанай рабочай партыі ў Бельску наведаў я 1 красавіка гэтага года. Дзень быў паслясвяточны, а да таго яшчэ і „прыма апрыліс". Аднак у ПК панаваў звычайны рабочы, рухлівы настрой. З самага ранку таварыш **Аляксей Лазоўскі** паклікаў да сябе іншых сакратароў, каб калектыўна абмеркаваць найважнейшыя справы. Сакратар **Юзэфа Баячук** гаварыла аб праблемах асветы і культуры, сакратар **Андрэй Завадскі** прадставіў найважнейшыя справы сельскай гаспадаркі павету, а **Міхал Юзючук** даў справаздачу аб арганізацыйнай дзейнасці партыйных устаноў.

Калі закончылі яны свае справы, я звярнуўся да І сакратара **Аляксея Лазоўскага**:

— Што вас цяпер найбольш турбуе?

— Цяпер мяне найбольш турбуе, — адказаў сакратар, — справа разбудовы бельскай фабрыкі камбіната **„Понар-Бяль"**. У Бельску і ў навакольных мястэчках налядаецца зараз пэўны лішак рабочай сілы. Асабліва жанчыны не заўсёды знаходзяць у нас пажаданую працу. А выехаць у другія раёны краіны, дзе гэтая праца іх чакае, яны найчасцей не могуць, бо трымаюць іх розныя сямейныя справы. Дык трэба шукаць вырашэння гэтай праблемы. Чалавек 300 перш за ўсё жанчын, знойдзе неўзабаве ў нас працу на трыкатажнай фабрыцы, будаўніцтва якой у Бельску ўжо распачалося. Гэтага, на жаль, малавата. Таму намагаемся паскорыць разбудову нашых **„Ухвытаў"**. Гэтая разбудова запланавана на 1979 г. Мы хочам распачаць яе ўжо ў наступным годзе. Усё цяпер залежыць ад таго, ці ўдасца нам пераканаць беластоцкую дырэкцыю камбіната „Понар-Бяль", ці знойдзем будаўнічую фірму, якая захацела б ажыццяўляць нашыя планы.

(Працяг на стар. 4)

БЕЛАРУСКІЯ КАЛУМБЫ

ЗВЯЗДА ІМПЕРАТАРСКАГА БАЛЕТУ

У канцы васемнаццатага стагоддзя слава аб беларускім горадзе Шклове абыйшла ўсю Еўропу. З усіх канцоў свету ехалі сюды купцы. Тут можна было спаткаць маўчуноў-баварцаў, гжэчных французаў, рухлівых італьянцаў, самавітых грэкаў, спрытных малдаванаў... Іх прыцягвалі багатыя кірмашы, якія горад арганізоўваў два разы ў год. Летні пачынаўся на дзевяты тыдзень пасля вялікадня, зімовы — на другі пасля вялікага посту.

Бурліла тут не толькі гандлёвае жыццё. Тут частымі гасцьмі бывалі зоркі італьянскай і французскай оперы і іншых тэатраў. Сямён Гаўрылавіч Зорыч, які больш за дваццаць год правіў Шкловам, любіў мастацтва. Ён пабудаваў тут не толькі фабрыкі, заводы, але і тэатр. Операй кіравалі італьянскія спецыялісты. Гэта яны зрабілі, што балету ў Шклове не дужа многа знаходзілася сапернікаў у Еўропе, — як у тэатрах прыватных, так і пры каралеўскіх дварах.

Артыстамі былі тут прыгонныя вясковыя дзяўчаты. Як і ўсе яны, Кацярына Азарэвіч трапіла ў тэатр выпадкова. Увагу балетмайстра Марыядзіні прыцягнула сваім тэмпераментам. І хоць італьянец быў небагаты, купіў дзяўчыну. Быў упэўнены, што верне грошы і з немалым барышом. Марыядзіні верыў, што з Кацярыны вырасце пецярбургская прымадонна.

Балетмайстар стаў займацца з Азарэвіч асобна. Пасля таго, як паганяе дзве гадзіны разам з усімі, дадаткова вучыў Кацярыну. У дзяўчыны пад канец дня, калі ўвечары не было спектакля, ногі як на цвікатых падэшвах, лыткі нясцерпна, пякуча нылі. Прыбегшы ў пакой, апускала ногі ў балею з вадою — каб хоць трошкі адышлі, ураніцы ж зноў на катаргу ў зале для заняткаў.

Але і гэта паўбяды. Горш, калі трэба было ісці ў парк рабіць „жывыя скульптуры". Адбывалася гэта так. Пад шатамі паркавых дрэў, асветленыя полымем палаючай у бочках смалы, у позах міфічных алімпіек застывалі на памосціках голыя дзяўчаты...

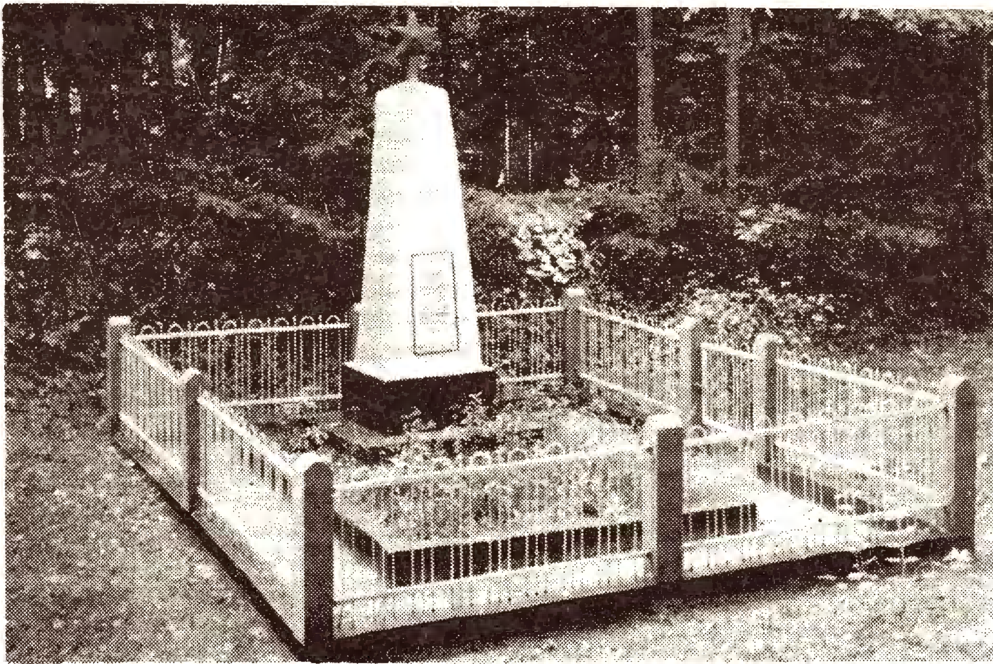
Усё выцярпела, усё вынесла таленавітая дзяўчына. Праз нейкі час імя Кацярыны Азарэвіч стала паказвацца на афішах імператарскага балету. Зала першага тэатра краіны доўгія гады адразу пазнавала сярод іншых яе гнуткую рысіную постаць і воклічамі захаплення адказвала на яе спружыністыя, імклівыя рухі. Бацькам яе дочак стаў Апалон Аляксандравіч Маўкаў, брыгадзір і вершатворац, усемагутны дырэктар імператарскіх тэатраў. Дочак Кацярыны таксама чакаў зайздросны лёс. Яны пайшлі ўслед за маці. І беларускае прозвішча Азарэвічавы стала прозвішчам паважанай у расійскім тэатры акцёрскай дынастыі...

Ул. Малашкевіч

(Працяг са стар. 1)

пушчы тры строгія запаведнікі агульнай паверхняй 7.700 га. Клапоцячыся аб захаванні натуральнага асяроддзя пушчы, сур'ёзна нарушанага праведзенымі ў 1960-1967 гадах меліярацыйнымі працамі, пачынаючы ад 1972 года ў пушчы і яе найбліжэйшых ваколіцах, гэта значыць у адлегласці ад 5 да 12 км ад яе межаў, забаронены ўсялякія працы гэтага тыпу. Комплекс балот „Дзікае" абшарам каля 8.000 га, які знаходзіцца па-суседску з пушчай і меліяраванымі балотамі Дзікага Нікара, прызнаны гідралагічным запаведнікам рэспубліканскага значэння.

Помнік на месцы экзекуцыі ва ўрочышчы „Пярэраў". Месца сустрэч жыхароў Белавежы і савецкай часткі пушчы.

Наогул ахове прыроды ў савецкай частцы пушчы ўдзяляецца вялікая ўвага. Тут праводзяцца шырокія навуковыя даследы ўласнымі навуковымі супрацоўнікамі. У пушчы гадуецца лоўная жывёла, галоўным чынам алені, дзікі і казулі. Аленяў і дзікоў ловяць у пушчы і перавозяць у аддаленыя раёны Савецкага Саюза, дзе іх раней ліквідавалі ў мэтах рэстытуцыі на новых лавецкіх тэрыторыях. Ужо шэраг гадоў вядзецца ў пушчы гадоўля зуброў, а пачаткам яе былі тры зубры, атрыманыя ў дары з Польшчы ў 1947 годзе. Што датычыцца гадоўлі зуброў, дык вядзецца тут цеснае супрацоўніцтва польскіх і савецкіх спецыялістаў. Вынікам яго былі чарговыя польска-савецкія канферэнцыі, апошняя з якіх мела месца ў 1971 годзе. У галіне доследаў над зубрамі абодва бакі таксама абменьваюцца вопытам. Галоўны спецыяліст у галіне гадоўлі і доследаў над зубрамі кандыдат навук Людміла Нікалаеўна Корачкіна кансультуецца часта наконт методыкі доследаў з др Станіславам Бароўскім, работнікам Інстытута даследавання млекакормячых ПАН у Белавежы, які вядзе падобныя доследы ў польскай частцы пушчы. Таксама намеснік дырэктара гэтай гаспадаркі па навуковых справах Павел Кірылавіч Міхалевіч вядзе супольна з навуковым супрацоўнікам Нацыянальнага Белавежскага парка др Чэславам Аколавым доследы над працэсам раскладу драўніны ва ўмовах пушчы. У час сустрэч работнікі абедзвюх частак пушчы вымяньваюць матэрыялы, якія датычацца бібліяграфічных дадзеных аб новых навуковых артыкулах на тэму Белавежскай пушчы.

„Белая вежа", пабудаваная ў 1286 годзе.

Вынікі навуковых прац публікуюцца ў рэгіянальным выданні „Беловежская пуща — Исследования", выдадзены ў мінулым годзе VIII том якога змяшчае артыкул, прысвечаны 50-гадоваму юбілею Нацыянальнага Белавежскага парка і яго значэнню для развіцця прыродазнаўчых навук у Польшчы. Прыгажосць Белавежскай пушчы паказваюць 3 навукова-папулярныя фільмы, адзін з іх, пастаўлены пад навуковым кіраўніцтвам Л. Н. Корачкінай, прысвечаны жыццю і звычаям зуброў. У 1973 годзе выйшаў прыгожы альбом аб Белавежскай пушчы фатографа Ананіна. У друку знаходзіцца серыя папулярных брашур, паасобныя томікі якіх прысвечаны лоўным звярам, зубрам, грыбам, дрэвам, лячнічым травам, насякомым, птушкам.

Прызнаючы выключнае значэнне Белавежскай пушчы для навукі, у 1974 годзе было прынята рашэнне аб стварэнні ў Каменюках Інстытута біягеацэналогіі Акадэміі навук БССР. Гэты інстытут будзе праводзіць усебаковыя доследы над прынцыпамі найбольш эфектыўнай і рацыянальнай гаспадаркі багаццямі прыроды, а таксама спосабамі іх аховы не толькі на тэрыторыі пушчы, але таксама і на абшары ўсёй Беларусі.

Чэслаў Аколаў
Фота аўтара

■ 11 красавіка адбыліся на Бельшчыне сустрэчы з пісьменнікамі з літаратурнага аб'яднання БГКТ „Белавежа". Віктар Швед чытаў свае вершы ў школе ў Храбалах і ў школе і клубе ў вёсцы Аўгустова. Празаік Сакрат Яновіч знаёміў прысутных са сваімі творамі ў школе ў Плёсках і ў Бельску ў школе № 3, а таксама ў клубе ў Стрыках. Нашыя літаратары адказвалі таксама на шматлікія пытанні сваіх сардэчных слухачоў.

■ 14 красавіка пад старшынством Юркі Туронка адбылося пасяджэнне навуковага гуртка БГКТ з удзелам дырэктара акруговага музея ў Беластоку Яна Ясканіса. Першы пункт павесткі дня быў прысвечаны абмяркоўцы тэматыкі публікаваных матэрыялаў у будучым навуковым зборніку, які Беларускае таварыства будзе выдаваць супольна з Беластоцкім навуковым таварыствам. Затым вырашалася справа будучыні нашага этнаграфічнага музея ў Белавежы. Былі прапановы перанесці экспанаты з гэтага музея ў памяшканне ратушы ў Бельску. Справу новай сядзібы музея будзе абмяркоўваць яшчэ прэзідыум ГП БГКТ.

■ У рамках прыгранічнага супрацоўніцтва Беластоцкага павету са Свіслацкім раёнам у БССР жаночы харавы калектыў БГКТ з Гарадка 18 красавіка выязджаў у Свіслач з канцэртам.

■ 19 і 20 красавіка гурток БГКТ супольна з гуртком вясковых гаспадынь у Скупаве, што на Гайнаўшчыне, аўтобусам Галоўнага праўлення БГКТ выязджаў на краязнаўчую экскурсію. 35 жанчын пабывала на Люблiншчыне, у тым ліку ў гарадах Люблін і Пулавы.

■ 18 красавіка журналісты „Нівы" правялі сустрэчы ў школах Гайнаўскага павету. Вера Валкавыцкая пабывала ў Саках, Яніна Чэрнякевіч у Кляшчэлях, Мікалай Гайдук у Дашах, а Янка Цялушэцкі ў асадзе Чаромха. Школьнікаў і настаўнікаў цікавіла праблематыка „Нівы" і школьнага дадатку „Зоркі", а таксама праца рэдакцыі і спосабы прадукцыі газеты. (мх)

Niedziela 4.V. 6.10 Tech. Rol. Mat. 6.40 Hod. zwierz. 7.10 Now. w domu i zagr. 7.35 Antena. 7.55 Pr. dnia. 8.00 Dzien. 8.15 Wielkopolska tańczy i śpiewa. 9.00 Teleranek. 10.45 Ostatni rok — film dok. radz. odc. IV. 12.20 Horyzonty. 13.00 Disneyland. 14.00 Nie tylko dla pań. 14.40 Popularne przeboje. 15.10 Życie rodzinne zimorodka — film dok. ang. 15.45 Los. Toto-Lot. 16.00 Dzien. 16.15 Studio Muz. Rozr. 16.50 Lekt. Pegaza. 17.05 Sport. 18.15 Postaw się, nie zastaw się. 19.15 Wieczorynka. 19.30 Dzien. 20.20 Zuzanna — film ser. ang. (Bel Ami) odc. ostatni. 21.05 Pojedynek cz. I. 21.55 Orkiestra G. Gollascha. 22.50 Sport.

Poniedziałek 5.V. 10.00 Dla szkół: (kl. II lic.) J. pol. B. Prus. 12.45 Tech. Rol. Wskaz. met. 13.25 Mat. 15.00 Pr. dla harc. 15.50 Nurt — Psych. 16.25 Pr. dnia. 16.40 Dla dzieci. 17.30 Echo stad. 17.55 Warsz. persp. 18.10 Szkice na harfę. 18.20 Kr. Warsz. i Maz. 18.45 Szare na złote. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Teatr Współcz. S. Levis „Babbitt". 21.50 Pegaz. 22.40 Dzien. 22.55 Oferty.

Wtorek 6.V. 6.30 Tech. Rol. Wskaz. met. 7.00 Mat. 8.50 Zuzanna — film ser. ang. (Bel Ami) odc. V. 9.35 Płomienie — film CSRS cz. I. 11.05 Dla szkół: (kl. III lic.) J. pol. J. Szaniawski „Żeglarz". 12.00 Dla szkół: (kl. VIII) J. pol. Hist. książki. 14.35 Tech. Rol. J. pol. J. Słowacki „Liryki". 14.30 Tech. Rol. Chem. 15.00 Pr. dla harc. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Dla dzieci. 17.10 Bitwa o Wrocław — film dok. 17.40 Studio Mł. 18.20 Kr. Warsz. i Maz. 18.40 Przyp., radz. 18.45 Eureka. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Płomienie — film TV CSRS cz. I. 21.50 Interstudio. 22.30 Dzien. 22.45 Sport.

Środa 7.V. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Chem. 7.30 Płomienie — film TV CSRS cz. II. 9.00 Dla szkół: (kl. VI) Fiz. Wędrówki ciepła. 10.00 (kl. VII) Drgania i fale. 11.05 Hist. O jaką wolność? 12.00 (kl. VIII) Chem. Cement. 12.45 Tech. Rol. J. pol. 13.25 Mat. 14.00 Pr. dla harc. 14.40 Politech. Kurs przygot. Fiz. cz. I i II. 15.50 Nurt — Naucz. pocz. mat. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Latający Holender. 17.25 Los. Mał. Lot. 17.35 Poligon. 18.05 Kr. Warsz. i Maz. 18.25 Droga wiodła od Dukli — film dok. 19.10 Wyst. Amb. Czechosł. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Płomienie — film TV CSRS cz. II. 21.45 Epizod. 22.05 Dzien. 22.20 Sport. 22.50 Beata Tyszkiewicz.

Czwartek 8.V. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Mat. 8.00 Kurs Informat. cz. I i II. 9.00 Dla szkół: (kl. I lic.) J. pol. W. Bogusławski. 13.00 Spoza gór i rzek. 13.45 Tech. Rol. Mat. 14.30 Mech. rol. 15.05 Mat. w szkole. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Ekran z bratkiem. 17.40 Kr. Warsz. i Maz. 18.00 Wyścig Pokoju Prolog. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 21.05 Kierunek Berlin — film fab. pol. 22.25 Pr. publ. międzyn. 23.05 To kompania idzie nasza. 23.20 Dzien. 23.45 Sport.

Piątek 9.V. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Siedem ostatnich dni — film dok. 10.35 Koncert Repr. Ork. WP. 11.25 Pol. film dok. 11.50 Pr. okolicz. 13.05 Pr. publ. 13.45 Dla dzieci. 14.20 Czekaj na mnie — film fab. radz. 15.55 Warszawski dzień. 16.30 Wyścig Pokoju. 17.10 Teatr Tamtych lat — film dok. 18.00 Aniuta — operetka. J. Milutina. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Ostatnie dni — film fab. pol. 21.40 Panorama. 22.20 Przeboje świata. 23.00 Sport. 23.15 Pr. poetycko-balet.

Sobota 10.V. 8.30 Pr. dnia. 8.35 Pr. I prop. 8.50 Red. Szk. zap. 9.00 Dla szkół: (kl. VIII) Nauka o czł. Sprawy 15-latków cz. II. 9.30 Disneyland. 10.20 Klub Sześciu Kont. 11.05 Pr. publ. kult. 11.45 Gra Włośc. Ork. im. K. Namysłowskiego. 12.15 Inf. Wyd. 12.35 Pios. dla Ciebie. 13.25 Pr. rozr.-quizowy. 14.30 Z kamerą w TV CSRS. 15.10 Bolesław Płotnicki. 15.40 Pojedynek II runda. 16.30 STUDIO 2. 19.20 Dobr. 19.30 Monitor. 20.20 STUDIO 2.

Piątek 2.V — 9.00 Spektakl. 12.45 Film dok. 16.15 Piłka nożna. CSKA—Łokomotiw. 2 poł. 17.30 Koncert pios. radz. 17.45 Teatr miniatur. 19.30 Pr. rozr. 21.25 Sport.

Sobota 3.V — 9.00 Spektakl. 11.30 Film. 12.20 Cyrk. 14.30 Klub film. 15.30 Filmy anim. 16.15 Film fab. 19.30 Koncert. 21.05 Sport.

Niedziela 4.V — 15.20 Koncert ork. dętej. 15.40 Sport. 16.15 Film fab. 18.20 Koncert zesp. lud. 19.30 Ekran dok. 20.35 Sport.

Białowieża Eglantine — fr. 6—7. Pułapka na generała — jug. 8—9. Dzień lwicy z buszu — ang. 10—11.

Czeremcha Kaprysy Marii — fr. 6—7. Nieznany — pol. 10—11.

Czyże Ostatni nabój — rum. Pułapka na generała — jug. 7—11.

Dubicze Cerkiewne Pomyłka szpiega — radz. Poczekam aż zabijesz — czes. 7—11.

Gródek Eglantine — fr. 10—11.

Kleszczele Rodeo — USA 6—7. Szaleństwo miłości — norw. 8—9. Zaczarowane podwórko — pol. 10—11.

Michałowo Lautarzy — radz. 6—7. Waleczni przeciw rzymskim legionom — rum. 8—9. Gniazdo — pol. 10—11.

Milejczyce Przygody misia Yogi — USA 6—7. Dzielny szeryf Lucky Luke — fr. 8—9. Wspaniały interes — fr. 10—11.

Narew Przygody Robinsona Kruzoe — radz. Labirynt miłości — radz. 7—11.

Narewka Nagrody i odznaczenia — pol. Nieszczęście Alfreda — fr. 7—11.

Nurzec Śmierć Ipu — rum. 6—7. Kochana ciocia Sarika — węg. 8—9. Ewa chce spać — pol. 10—11.

Orla Prywatny detektyw — ang. Zbrodnia jest zbrodnią — fr. 7—11.

Rajsk On nie chciał zabijać — radz. Wkrótce nadejdzie wiosna — radz. 7—11.

Suchowola Helga — RFN. Zła noc — czes. 7—11.

B.Z.Graf. zam. 1363 P-1

БЕЛАВЕЖА

ОРГАН ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАГА АБ'ЯДНАННЯ ПРЫ ГП БГКТ № 196

Салдаты з чырвонаю зоркай

Быў дзень сорак першага,
Чэрвеньскі дзень.
(Ад успамінаў горка).
І, сцісняўшы зубы, ішлі на ўсход
Салдаты з чырвонаю зоркай.

Быў змрок акупацыі,
Мука і смерць,
Слёзы і боль бясконца.
Мільёны вачэй выглядалі цябе —
Салдата з чырвонаю зоркай.

Быў май сорак пятага,
Дзень праясней,
І шчырай, шчаслівай гаворкай
„Вялікае дзякуй“ дарыў Чалавек
Салдатам з чырвонаю зоркай.

Сягоння дзень светлы,
Красуйся бел свет!
Шугае мір песняю звонкай.
Цаніце, шануйце, любіце усе
Салдата з чырвонаю зоркай!

Мікалай Варанецкі

Да незнаёмага

Я ўчула тваё ціхае „дзень добры“,
хтосьці адказаў і запрасіў сесці,
убачыла твар дробны,
галінкі чорных броў над сінімі вачамі,
шчарбінку між пярэднімі зубамі,
устойлівы позірк ясны.
Ў пакоі пахла лесам, вясной,
чымсьці блізкім, чыстым, добрым.
Яно было ў рук поціску,
хацелася прысягнуць высілкам
немагчымым,
дакрануцца, паслухаць сэрца званкі,
але пальцы коўзаліся па „ты“
цвёрдым,
акалечаныя, маўчалі.

Ніна Гаўрылюк

* ✲ *

Глянь расцвітаюць зоркі
неба над намі схілілася
як вішня ў квецені белым
і вецер пагладзіў далонямі твары
і месяц як князь у лектыцы
марыць.
а мо ён паэт найвялікшы
пішa паэмы
ў аблоках
пра таямнічасць натуры
якой ніколі не зглыбім
як добра быць чалавекам
не знаўшы істоты сусвету
і так як мы сёння з табою
ісці пад сузор'ямі-вішнямі
ў краіне таемнай казкі
і паэму чытаць рукамі
на цела твайто пергаменце
і не чакаць развязкі

Алесь Барскі

Маці

трэба б паліць
незабудкі
яе вочы
забылася я
у торбе падарожнай
вясной мочыць
зёлкі пісьмаў
і знае
у ліпені
дам пах ліпам
шапну сярпом
замяшання
— на ківок галавы
— развітальны

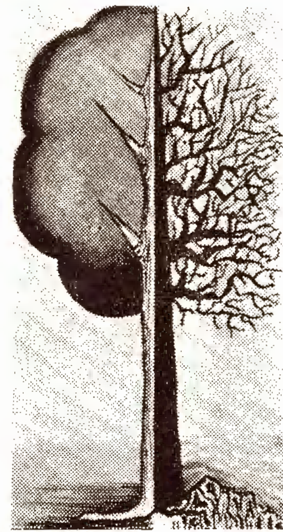
З. Сачко

Быў сад

Быў сад,
у якім плод цвыркаў, як
птах
на світанні дня.

І пні дрэў,
як калоны — Афінаў цвет,
старажытных плод.

І галіны,
як вянец блакітнага дня,
іскрыстых звёзд.

І лісцё,
як крылы, што ўзняў птах
на славуты лёт.

Быў сад...

Быў вецер,
які бясканечна кідаў
каронамі дрэў.

І
непрыкметна скідаў плады
з уквечаных жыццём дрэў.

Юрка Баена

* * *

Прысвячаю Бельску

Мой родны горад маленькі
Маленькі
Як кропля дажджу
Жыццё кроплі дажджу
Кароткае
Яна расплываецца
Перастае існаваць
Калі ўпадзе на зямлю:

Мой родны горад
Малы
Як кропля дажджу
Але
Не расплываецца ён ніколі
Не знішчыць яго бура
Агонь не спаліць.

Горад мой
Твае вузкія вуліцы
Поўны людзей
Людзей старых
І дзяцей
Як добра
Уліцца ў раку старых людзей і дзяцей
Удыхаць
Паветра.
Дрэва без кораня
Усыхае
Чалавек без паветра
Умірае.

Надзея Артымовіч
Варшава

А жыце чоловека?

Толпа
пэрэд намы
і за намы,
— А дэж мы? —
нэ находым самы сэбэ.

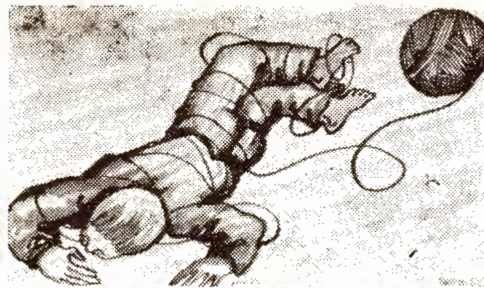
* ✲ *

По дорогах нэпротэртых
шукаем....
і імкнэмось
у надыйі.
Марым,
марым
і марым
у бэскрэсному сэнсовы.

* ✲ *

Молодосць — поранок будушчого,
Старосць — нэдопалок пэрэжытого,
А жыце чоловека?
. . . .то запутана
в клубок
нітка.

Іван Кірызюк

✲

Спакойным сном дзіцячым
калыскай ўкалыханы
плывеш ў незразумелы
у свет жыцця й людзей
захлынешся ў будучым
каханнем і нянавісцю
без гора стрэнеш шчасце
і гора без людзей.

✲

Гады йдуць безупынна
гады йдуць без агляды
вясёлы смех юнацтва
іроньяй прагучыць
і снегам заірдзяцца
завеяныя скроні
і час маршчын бараздамі
твар густа збаразніць.

✲

Замоўкнеш як спявак ты
замоўкнеш абяссілены
правецца існавання
працяжны твой напеў
і забярэш з сабою
усё чым жыў — у цемрадзь
ўсё тое што зрабіў ты
ўсё тое што не ўспеў.

Кастусь Бандарук

З візітам — гродзенцы

СЛАВА

Фанфараў медных
гучныя акорды
Няўмольна глушыць
гром апладысментаў.
Ідуць насустрач
будучым рэкордам
Асілкі ўсіх краін
і кантынентаў.
Апошні круг
пачэснага параду...
На старце суддзі:
— Увага!
Калі ласка!
І вось выходзіць
смела да снарада
Нікому невядомая гімнастка.
Адразу тэмп
няўрымслівы і бурны.
Тут нельга
абыякавым застацца.
Ураз заціхлі здзіўлена
трыбуны —
Не, тут не спорт —
сапраўднае мастацтва!
Яшчэ віток
і... радаснае: о-па!
Панікл „зоркі“,
хто лічыўся ў чыне...
Грыміць апладысментамі
Еўропа,
Узносіць славу
гродзенскай дзяўчыне.
П'яніць нязвыкла
пераможцы роля.
Ад рэпарцёраў
не абараніцца.
У самым цэнтры ўвагі
наша Оля —
Маленькая спартсменка-чараўніца.
І твар,
такі нам блізкі, родны,
Усмешкі шле
з пачэснага ўзгорка.
...А мо ля тэлевізара
ў Гродна
Застыла сціпла
будучая зорка?

У. Шурпа

* ✲ *

На гарызонце лесу готык,
А я іду папросту ў гушчу,
Пад лесу царскія вароты,
Да хараства імкнуся пушчы.

І заглядаюся ў крыніцы,
У крышталічным ізумрудзе.
Кадзільны арамат жывіцы
Струменіцца бясконца ў грудзі.

Не моўкне гоман шматгалосны,
Спеў жыхароў лясных парогаў,
Што падымаюць пад нябёсы
На крылах радасць і трывогу

Пазнаць бы дрэва ў пушчы цену,
Што дасць мне дошкі пасля скону.
Прад ім упаў бы на калені
І цалаваў бы, як ікону.

Мо лепш на вечны адпачынак
З карэннем дрэваў мне зрадніцца.
Магутнай прарасці ялінай
І ап'яняць людзей жывіцай.

Віктар Швед

На дварах стаяла ўжо даволі цёплая вясна і перамучаныя працай сяляне чакалі, як кожны год гэта бывала, вялікага веснавога свята.

Набліжаўся вялікдзень і тры дні адпачынку, калі можна будзе пасля посту смачней і скаромна паесці. Не ад граху можа, а дзеля ашчаднасці і быў гэты пост, каб хапіла на свята і яшчэ асталося скораму на летнюю трудавую пару.

Свята паводле традыцыі распачыналася „усеначнай“ з суботы на нядзелю, а малышы — нават раней — ужо перад вечарам бегалі басаનож у саматканай новай вопратцы і абавязкова ў новых шапках. Яны цешыліся, што дома так многа нагатоўлена тлустай ежы, салодкіх „мазуркаў“ з разынкамі і фарбаваных яек. Ужо нямнога засталося чакаць — толькі да заўтра... А мо некаторым ужо і дагэтуль удалося ўкрунуць нешта смачнае, каб не ўбачыла маці?.. Пра гэта добра ведаў Сева, якому няраз такое „злачынства“ ўдавалася...

Амаль усе маладыя і старыя — рыхталіся нанач ісці ў царкву, прычым моладзь больш пад царкву — для сустрэчы...

(Працяг на стар. 4)

Працяг са стар. 3)

На гэтую ноч рыхтаваўся і Сева, каб непрыкметна перад іншымі выканаць даручанае яму адказнае заданне... Яшчэ загадзя з дупла старой грушы, якая расла ў агародзе за клуняй, ён дастаў некалькі цесна звязаных невялікіх пачак з нелегальнымі лістоўкамі на бібуле, у якіх пісалася праўда пра новы грамадска-сацыялістычны лад, пра лепшае жыццё для абяздоленага народа. Трэба было абавязкова дапамагчы, каб людзі прачыталі і ведалі гэтую праўду... Адкуль Сева ўзяў і дзе схаваў гэтыя лістоўкі — гэта не важна. Яму іх тайком перадалі нейкія незнаёмыя. Дома пра гэта ніхто не мог ведаць... Не мог ведаць нават бацька, які раней займаўся падпольнай работай і прасядзеў даўгавата ў санацыйнай турме. Ён жа мог не дазволіць маладому Севу.

Позным вечарам Сева неяк выкруціўся перад сваімі сябрамі, якія па яго зайшлі, каб не ісці разам і не выглядаць у іх вачах „таўсцяком". Апрануўшыся па-святочнаму, ён шчыльна паклаў лістоўкі за пазуху і нядбала пашыбаваў паміж групамі іншых у напрамку царквы, куды клікалі званы. Па пясчанай і абсаджанай садавінай дарозе бясклапотна плылі людзі, далейшыя ехалі клякочучымі падводамі, штораз хаваючыся за паслядоўнымі ўзгоркамі. Дзявочы смех ажыўляў і развесяляў дарогу, а запаленыя з гэтай нагоды свечкі на могільніку, зоркі на бязвоблачным небе і светлячкі на зямлі стараліся разагнаць цемру ночы. Сева з увагай прыглядаўся да высокіх дрэў паабапал дарогі, ці не вывесіў хто чырвоныя сцягі, як гэта часта ў такую ноч бывае, але шэрая цемень не давала магчымасці, каб штосьці такое прыкмеціць.

Ніхто не ведаў таямніцы Севы і ніхто асобна не звяртаў на яго ўвагі; кожны думаў пра надыходзячае свята, якое ўжо пачыналася.

Чатырохкіламетровая дарога не аказалася далёкай, і так Сева разам з іншымі зайшоў шчасліва пад самую царкву, мінаючы з трывогай прылеглы да яе пастарунак паліцыі, якая, калі б ведала, не дала б так свабодна прайсці Севу. Ён жа валок з сабой „варожую літаратуру", якая зганяла сон з вачэй гэтым стражнікам санацыйнага парадку.

Натоўп людзей з мясцовага гарадка і навакольных вёсак шчыльна запоўніў царкву і прыцаркоўную загарадзь, а за каменнай агароджай расцягнуўся даўжэзны шэраг падвод, на якіх некаторыя драмалі, чакаючы галоўнай цырымоніі. Вядома, не ўсе маліліся, — і моладзь часта не знаходзіла часу за цэлую ноч зайсці хоць на хвілінку ў перапоўненую царкву. Маладыя тут знаёміліся і сустракаліся, удыхаючы поўнымі грудзьмі свежае начное паветра. Калі ж сустрэцца і пагаварыць, як не перад такім вялікім святам? У адкрытых тайком па тыльнаму ходу яўрэйскіх крамах можна было купіць і частавацца папяросамі, дыневымі пэсткамі і цукеркамі.

Сева перад сябрамі, з якімі нехаця сустрэўся, прытвараўся, што яму нездаровіцца, каб адыйсці, а сам чакаў толькі моманту, калі зазвоняць апоўначы. Неўзабаве званы зазванілі, і ўсе бліжэй акружылі царкву. Прабудзіліся і тыя, што драмалі на падводах.

Сева апынуўся, як бы незнарок, паміж апусцелымі фурманкамі і там асцярожна пачаў укладаць, нібы папраўляючы вупраж і шукаючы сваёй падводы, забароненыя лістоўкі.

Так выканаў сваё першае палітычнае заданне. Звяліўшы з сябе цяжар абавязку, Сева ўздыхнуў з палёгкай і сам далучыўся да святочнага натоўпу.

На душы ў яго стала лёгка-лёгка, а калі ўжо з сябрамі вяртаўся дамоў — яму радасна ўсміхалася ўзыходзячае сонца... Напэўна заслужыў на тое, каб дома разгавецца велікодным яйкам.

Ул. Шклярук

(Працяг са стар. 1)

Турбуе мяне таксама праблема болей цесных і непасрэдных сувязей сельскай гаспадаркі Бельскага павету з прамысловасцю. Аб гэтым аднак лепш раскажа наш спецыяліст па сельскай гаспадарцы, сакратар Андрэй Завадскі.

— Хочам у Бельску, — гаворыць ён, — стварыць такую базу, дзе цесна і непасрэдна спалучаліся б прамысловасць і сельская гаспадарка, а наш горад стаў бы цэнтрам прамыслова-сельскагаспадарчага комплексу для ўсяго павету. Дзеля гэтага трэба пабудаваць аграмадны, поўнасцю механізаваны элеватар для перахоўвання збожжа, а побач яго — вялікі млын, затым — фабрыку прамысловых кармоў і мяшалыню гэтых жа кармоў са збожжавымі кампанентамі. Адно і другое немагчыма без прадукцыі кармавых бялкоў. Таму прадбачваем таксама і утылізацыйнае прадпрыемства, якое перарабляла б розную падліну на кармавыя бялкі, якія цяпер вымушаны мы купляць за мяжой. Праграма, як бачыце, вялікая і перспектыўная. Яе ўжо адобрыў Ваяводскі камітэт партыі. Астаецца толькі чым хутчэй ажыццявіць яе. Спадзяемся, што гэта нам удасца, хаця кіраўніцтва ваяводскай камісіі гаспадарчага планавання не зусім прыхільна адносіцца да нашай ідэі.

— Што вас найбольш цешыць? — пытаю зноў сакратара Лазоўскага.

— Цешыць мяне, што паспяхова і ўжо поўным ходам працуе Бельская парашкоўня малака. Гэта ж адно з буйнейшых прадпрыемстваў малочнай прамысловасці ў нашай краіне. Будаўніцтва яго праходзіла рэкорднымі тэмпамі. Ад закладкі фундаменту да пачатку прадукцыі мінула ледзь 15 месяцаў. Працуе там усяго 60 чалавек, якія ў дзень перарабляюць цяпер звыш 30 тон малака, а летам, калі павялічыцца пастаўка гэтай белай сыравіны, змогуць яны перарабіць яшчэ і больш. Там людзей выручае тэхніка. Палавіну (а некалі і больш) сваёй прадукцыі бельская парашкоўня адпраўляе на экспарт.

— Цешыць нас таксама, — уключыўся тав. Юзючук, — паспяховае заканчэнне падрыхтоўкі да абмену партыйных білетаў. Партыйная дзейнасць у Бельскім павеце мае багатыя традыцыі, якія сваімі каранямі сягаюць яшчэ ў даваенны час. Цяпер павятовая арганізацыя ПАРП налічвае на Бельшчыне 3.500 членаў. У апошнія месяцы прынялі мы 150 новых кандыдатаў і членаў, перш за ўсё рабочых і сялян. Спадзяемся, што да канца гэтага года ў нашых радах у Бельскім павеце будзе ўжо 4.000 членаў.

— Справа не ў колькасці, — сцвярджае сакратар Лазоўскі. — Але ўсімі нашымі поспехамі мы абавязаны перш за ўсё членам партыі. Яны заўсёды першыя ў прафесіянальнай і грамадскай працы.

Гаварылі мы яшчэ аб многіх іншых справах, а перш за ўсё пра тое, што цяпер дзеецца ў вёсках Бельскага павету. Аб гэтым аднак раскажам пры іншай нагодзе.

Віктар Рудчык

ДОМ КУЛЬТУРЫ ў Войшках

Вёска Войшкі раскінулася на правым беразе Нарвы ў Беластоцкім павеце. Даволі вялікая. Многа ў ёй стройных мураваных дамоў ды хат з разьбой як карунка. Вёска налічвае 150 гаспадарак і звыш 600 жыхароў. Мясцовыя сяляне — гэта пераважна добрыя гаспадары, якія змагаюцца за высокія паказчыкі ў сельскагаспадарчай прадукцыі. Яны таксама актыўныя ў грамадскай працы пры парадкаванні вясковай вуліцы, сваіх панадворкаў. Таму хаты тут задбаныя, двары чыстыя, акуратныя, а платы салідныя, памаляваныя. Такім чынам масава ўключыліся яны ў агульнаваяводскі конкурс „Беластоцкая вёска — гаспадарная і культурная".

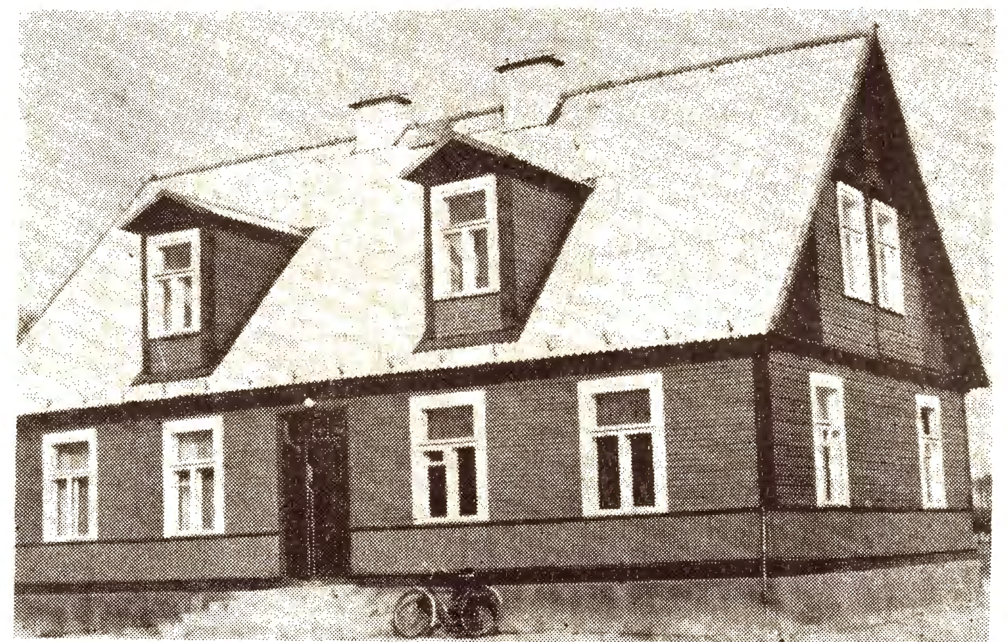
Тры гады таму назад задумалі войшкаўцы пабудаваць дом культуры. Выкарысталі будынак з разборкі аж з Беластока. Сёння стаіць ён ужо пасярэдзіне вёскі (на здымку). Памяшчаюцца ў ім святліца, клуб селяніна, пакойчыкі для паасобных гурткоў. Знойдзецца яшчэ месца на бібліятэку з чытальняй і куточак для гуртка вясковых гаспадынь.

Найбольш працавалі пры гэтым найлепшыя і найактыўнейшыя гаспадары з Войшак: Уладзімір і Ян Трафімюкі, Мікалай Ляводзюк, Ян Рудэчка, Фёдар Мінюк, Пётр Іванюк, Фёдар і Аляксей Рыжынскія, Грыша Сяргеюк, Грыша Семянюк і многія іншыя. Кожны добраахвотна задэклараваў на гэтае мерапрыемства па 300 злотых. Вартасць грамадскага чынаў склала суму 400 тысяч злотых.

Цяпер вясковы дом культуры служыць усім. Штодзень гэты ачаг культуры перш за ўсё запаўняецца гаманкой моладдзю. Культурнай дзейнасцю кіруе ў ім дзелавы і энергічны загадчык Сцяпан Ляшэўскі. Ён вялікі прыхільнік мастацкай самадзейнасці.

Варта дадаць, што ў след войшкаўцаў пайшлі жыхары другіх вёсак: Рыбалаў (у якой ужо гатовы зруб аб'екта для культурнай дзейнасці), Цялушак і Шэрняў.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

Не толькі аб святочным, велікодным — крута звараным, белым, крашаным у цыбульніку, маладым жыцце ці фарбе, з васковай роспіссю або аздобленым рознаколернымі ўзорамі — але наогул аб яйку ў жыцці славян.

Пачнем жа як маўлялі старажытныя рымляне „ab ovo", г. зн. „з яйца" або інакш кажучы — „ад пачатку", пакінуўшы збоку дагэтуль нявырашанае ўсімі мудрацамі свету пытанне: што было першае — курыца ці яйка?

Мовазнаўцы сцвярджаюць, што ў супольных продкаў усіх славян яйка называлася „ае", а ўжо ў старaславянскіх пісьмовых помніках IX—XI стагоддзяў — „аице" (у славутым Супрасльскім кодэксе) і было роднаснае па паходжанню сучаснай іранскай яго назве „ая", асяцінскай „аік", а таксама старажытнай крымска-гоцкай „ада", грэчаскай „фон" і лацінскай „овум". У нашыя часы ў розных славянскіх мовах яно называецца вельмі падобна: „яе" ў польскай і сербахарвацкай, „яйцэ" ў славянскай, балгарскай і ўкраінскай, „вэйцэ" ў чэшскай, „вайцэ" ў славацкай, „яйцо" ў рускай.

Першабытныя народы яшчэ ў адлеглыя часы на аснове ўласных назіранняў прыроды ўспрымалі яйка як канцэнсаванае жыццё ў стане зараджэння і бачылі ў ім цудадзейную сілу. Гэтая чыста язычаская вера ў яйка як сімвал утоенага і адраджаючагася жыцця была ўласціва таксама і першабытным славянам і захавалася яна па сённяшні дзень у шэрагу народных абрадаў, дзе яйка адыгрывае магічную ролю. Археалагічныя раскопкі паказваюць, што славяне і іншыя народы звыш тысячу год таму назад клалі яйкі ў гроб разам з памёршым, а ў не так адлеглыя часы, у некаторых ваколіцах Беласточчыны і сёння велікодныя яйкі людзі нясуць на провады на могілкі. Там качаюць іх па магіле памёршага родзіча, кладуць на магіле або закопваюць у яе. Гэты абрад меў даць спажыву душы памёршага, перадаць жыццёвую сілу нябожчыку.

Яйкі калісьці клаліся пад зруб новазбудаванага дома, каб у ім багата развівалася жыццё, іх закопвалі ля хатняга вогнішча дзеля шчасця ў сям'і. Як прыгадвае славуты польскі этнограф К. Машынскі, на пачатку нашага стагоддзя рускія сяляне, выганяючы першы раз быдла на пашу (звычайна на

Юр'я) качалі яйка на хрыбецінах жывёлаў, каб летам яны былі здаровыя ды накругла высліся. Там жа пры купанні нованараджанага дзіцяці ў ваду клалі яйка, каб немаўляк быў поўны, як яйка. У суседняй з намі Гродзеншчыне гадоў таму пяцьдзесят сяляне, выганяючы першы раз авечкі ў поле, качалі пад кожнай з іх яйка, каб яны былі пладавітыя, добра вяліся. Не так даўно ў Сербіі, калі селянін першы раз выходзіў з сахою ці плугам у поле, клаў у першую баразну яйка і прыворваў яго. Усходнія суседзі славян — чарамісы выкопвалі на полі ямку і клалі ў яе лыжку кашы і яйка, прыгаворваючы: „Еш, зямля, і ўчыні, каб збожжа расло". Элементы гэтага ж абраду „кармлення" зямлі захаваліся і на Беласточчыне, калі сяляне выходзяць на Юр'я на свае палеткі, сядаюць усёй сям'ёй на зарунеўшым жыце, спажываюць пірог, мяса, яйкі, а потым косці і лупінкі ад яек закопваюць у зямлю. Але паводле вераванняў славян, асабліва колішніх рускіх сялян, з незвычайнага яйка або яйка, знесенага пеўнем, выклёўваўся нячысцік ці вогненны лятучы змей!?

Таму з яйкам нашыя продкі сапраўды абыходзіліся „як з яйкам". Яшчэ ў дагістарычную эпоху славяне і іншыя народы красілі яйкі. Шкарлупкі маляваных у адзін або многія колеры яек археолагі знаходзяць у людскіх паселішчах з X стагоддзя па ўсёй славянскай тэрыторыі. Размалёўвалі яйкі ведамай і па сённяшні г.зв. бацікавай тэхнікай і ў розныя ўзоры. Спрод гэтых узораў вучоныя знаходзяць матывы, якія і па сённяшні дзень ёсць на нашых папулярных „пісанках". У X-XIII ст. ст. рамеснікі выраблялі з гліны, выпальвалі і пакрывалі глазураю шмат штучных „пісанак". Іх знаходзяць у магілах жанчын і дзяцей, а таксама ў тагачасных паселішчах.

Яйка як элемент свянцонай велікоднай ежы ўпамінаецца у дакументах даволі позна, г.зн. толькі з XVI стагоддзя. Значыць, „разгаўленне" велікодным яйкам — гэта стары язычаскі абрад, паводле якога, з'еўшы яйка, чалавек ці жывёла ачышчаецца і набывае новыя сілы да жыцця.

Што ж, яйка круглае і аб ім можна было б гаварыць без канца, але мы заканчым артыкул пажаданнем для ўсіх нашых чытачоў: смачнага велікоднага яечка!

(іс)

МАЛАЧАР

Рабочы дзень на вёсцы пачынаецца рана. У Паўлах, што ў Заблудаўскай гміне, ужо ў 5 гадзін раніцы сяляне рыхтуюць малако і дастаўляюць яго ў мясцовую „злеўню". Прымае яго Аляксандр Раманюк. Ад 5[30] раніцы ён ужо на рабоце: аднатоўвае, хто колькі прынёс малака, вызначае яго тлустасць, напаўняючы ім спецыяльныя бутэлечкі. У сярэднім на працягу аднаго месяца дастаўляюць людзі ў паўлаўскую злеўню 40 тыс. літраў малака. У летнія месяцы ў найвышэйшы малочны перыяд збіраецца з дзвюх вёсак — Паўлаў і Канюкоў больш як 80 тысяч літраў малака ў месяц. Найбольш малака здае Іван Максімюк, у сярэднім 40 літраў у дзень.

— У яго, — гаворыць Аляксандр Раманюк, — пяць дойных кароў, таму мае ён шмат малака і для сябе і для дзяржавы.

Кожны месяц толькі за малако Іван Максімюк атрымоўвае, як там кажуць, дырэктарскую зарплату.

У сакавіку мінула 10 год ад часу, калі Аляксандр Раманюк пачаў выконваць у Паўлах функцыю малачара. Працуе ён ненаганна, імкнецца быць добрасумленным, тактоўным і ветлівым.

Аляксандр Раманюк залічаецца да аднаго з актыўнейшых членаў драматычнага калектыву і харавога гуртка ў Паўлах, які нядаўна адзначаў 20-годдзе свайго існавання. Іграў ён у беларускіх п'есах многія ролі і разам са сваімі аднавяскоўцамі-самадзейнікамі выступаў многа разоў перад публікай не толькі ў сваёй вёсцы.

М. Хмялеўскі
фота **Я. Чэрнякевіч**

БЕЛАРУСКІЯ КНІГІ

У кнігарні імпартных выданняў у Беластоку, вул. Кілінскага 10, можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Гурскі Ілья, Вецер веку, 1974; том I, стар. 472, цана 11 зл. 20 гр.; том II, стар. 456, цана 10 зл. 90 гр.

Дакументальны раман аб нараджэнні Беларускай ССР. У першым томе дзве часткі: *„Мір хацінам"* і *„Улада Саветам"*. У іх — гістарычныя факты і падзеі, пачынаючы ад Лютаўскай буржуазнай рэвалюцыі да ўтварэння Беларускай ССР. Яны адбываюцца ў Пецярбургу, Беларусі і на Заходнім фронце. У другім томе ў частках *„Народжаная бурай"* і *„Агнявыя гады"* прадстаўлен перыяд барацьбы беларускага народа супраць іншаземных захопнікаў і рэакцыйных бандаў у першыя гады станаўлення і ўмацавання савецкай улады на Беларусі. Манументальны і цікавы твор!

Краўчанка Усевалад, Таямніца вугла альфа, 1973, стар. 224, цана 5 зл. 40 гр.

Зборнік выбраных лепшых апавяданняў для моладзі, між іншым, *„Дзень добры, школа!"*, *„Андрэйка"*, *„Сымонавы навіны"* і шэраг іншых, а таксама прыгодніцка-дэтэктыўная аповесць *„Злачынства на Зялёнай тоні"*.

Ракітны Мікола, Выбранае, 1972, стар. 370, цана 8 зл. 60 гр.

Зборнік звыш дваццаці апавяданняў беларускага празаіка, сярод іх *„Сашка"*, *„Тайна"*, *„На прыстані"*, *„Была вясна"*, *„Такое яе сэрца"*, *„Двое"* і шэраг іншых цікавых і з талентам напісаных твораў.

Кнігарня ахвотна высылае кнігі за паштовым заліччэннем. Запатрабаванні кіруйце па адрасу:

„Dom Książki", 15—089 Białystok, ul. Kilińskiego 10.

(мг)

Ф·А·Л·Ь·К·Л·О·Р

ЛЮБОЎНАЯ

Ой, у полі тры крынічэнькі,
Любіў казак тры дзеўчынанькі:
Чэрнявую дай белявую,
Трэцю руду шчэй паганую.
Я чарняву ад душы люблю,
А з белявую авянчаюся,
А з той рудай шчэй паганаю
Дай на векі распрашчаюся.
Не ўсе тыя дай сады цвітуць,
Што веснюю развіваюца.

Не ўсе тые дай венчаюцца,
Што любяцца дай кахаюцца.
Палавіну саду расцвітае,
Палавіну — асыпаецца,
Палавіну дай венчаецца,
Палавіну разлучаецца.
Ах Божа ж мой дай Збавіцелю,
Зрабі міне маладзіцаю:
Мне дзевіцай надакучыло,
Мае сэрцэ перэмучыло.

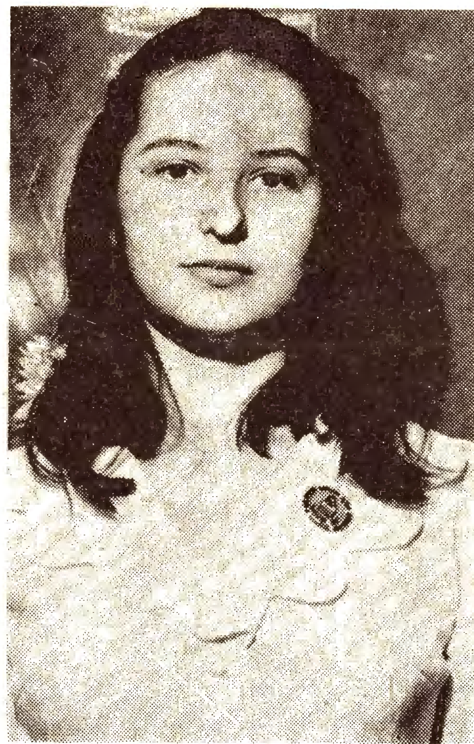
Ад Марыі Юровец, 1921 года нараджэння, і Надзеі Грыцук, 1910 года нараджэння, вёска Навасёлкі Беластоцкага павету, запісаў у кастрычніку 1974 г. Мікалай Гайдук. Нотная транскрыпцыя з магнетафоннай стужкі Людмілы Панько.

Поспех Зінаіды Вішнеўскай

Зінаіда Вішнеўская вучыцца ў чацвёртым класе Гайнаўскага беларускага ліцэя. Найбольш палюбіла яна гуманітарныя прадметы: гісторыю, беларускую, польскую і рускую мовы. Па беларускай і рускай мовах мае адны пяцёркі. Зацікаўленне Зінаіды Вішнеўскай рускай мовай нарадзілася ў пачатковай школе ў роднай вёсцы Тынявічы Вялікія. Рускай мове вучыў тады настаўнік Андрэй Ялоза, які ўмеў прывіць любоў да свайго прадмета. У ліцэі ўрокі па рускай мове вядзе настаўніца мгр Яўгенія Буйноўская. Пад яе кірункам ліцэістка Яўгенія Вішнеўская рыхтавалася да алімпіяды рускай мовы. Завяявала нават права прымаць удзел у цэнтральных эліміняцыях, дзе прадстаўляла нашае ваяводства. Заняла заслужанае другое месца і можа цяпер без уступнага экзамена паступіць на рускую філалогію. А гэта, як вядома, удаецца толькі найлепшым.

З моўнай алімпіяды прывезла ліцэістка Зінаіда Вішнеўская дыпломную ўзнагароду і рэчавую ўзнагароду — праігрывацель.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

(Працяг са стар. 1)

ДАПАМАГЧЫ СЛАБЕЙШЫМ

агульную колькасць 190 гурткоў у нашай арганізацыі палавіна іх працуе слаба, а ўся наша арганізацыя за апошнія гады паменшылася з амаль 6 000 членаў да 5 290 членаў. Гэта трывожны сігнал. **Члены Галоўнага праўлення і праўленняў аддзелаў, увесь наш актыў і штатныя працаўнікі БГКТ павінны цяпер канцэнтраваць сваю ўвагу на дапамозе слабым гурткам.** Неабходна іх сістэматычна наведваць, дапамагаць праводзіць сходы, павялічваць колькасць членаў у іх, прымаючы ў шэрагі нашай арганізацыі перш за ўсё людзей, якія пастаянна жывуць у данай мясцовасці, наладжваць супрацоўніцтва з іншымі арганізацыямі, заснаўваць калектывы мастацкай самадзейнасці, выбраць у праўленні самых актыўных дзеячоў, упарадкаваць дакументацыю, увесці рэгулярнае аплочванне членскіх складчын, заахвоціць да сістэматычнай падпіскі „Нівы" і г.д. Словам, дапамагчы слабейшым гурткам стаць на ногі і разгарнуць шматгранную дзейнасць, беручы за ўзор самыя лепшыя гурткі БГКТ у даным павеце.

У наступным 1976 годзе будзем адзначаць XX-годдзе дзейнасці нашай арганізацыі і адбудзецца VIII з'езд БГКТ. На гэтыя вялікія ўрачыстасці наша арганізацыя павінна прыйсці ўзмоцненая, павялічаная да 6000 членаў, у якой усе гурткі актыўна працуюць.

Пасля даклада разгарнулася ажыўленая дыскусія. У ёй выступілі: **І. Навіцкі, Ю. Туронак, М. Гайдук, А. Іванюк, Н. Цыванюк, Я. Зенюк, М. Вішанка, В. Бура, У. Навіцкі, В. Швед, У. Ювзюк, М. Ружыцкі.**

Выступаючыя прыводзілі прыклады добрай працы гурткоў, а таксама прапанавалі розныя формы дзейнасці. Напрыклад, у **Скупаве** Гайнаўскага павету гурток БГКТ (старшыня І. Навіцкі) апрацоўвае 5 га зямлі з ПФЗ, у мінулым годзе прадаў каля 10 тон збожжа дзяржаве і за атрыманыя сродкі абсталяваў святліцу, арганізаваў экскурсію. Там актыўна працуе калектыў песні і драматычны гурток, які паставіў п'есу „Люцыпка-інжынерыха". Цяпер члены гуртка прымаюць удзел у пасадцы лесу. Настаў час, калі ГП і паветовыя аддзелы БГКТ павінны заняцца комплекснай актывізацыяй дзейнасці нашай арганізацыі ў гмінах і стварэннем гмінных праўленняў БГКТ. Існуючыя самадзейныя калектывы неабходна выкарыстоўваць у ажыўленні слабейшых гурткоў, арганізуючы ў іх спецыяльныя канцэрты. У пабуджэнні да актыўнай дзейнасці гурткоў важную ролю адыгрываюць аўтарскія сустрэчы членаў літаратурнага аб'яднання „Белавежа" і трэба, каб яны адбываліся часцей і больш сістэматычна. Памяншэнне ліку дзяцей, якія вывучаюць беларускую мову ў пачатковых школах, вымагае, каб пераконваннем бацькоў аб патрэбе і карысці навучання роднай мове маладога пакалення заняліся ўсе члены нашага таварыства.

Закранаіся і бягучыя справы БГКТ.

Пленум прыняў пастановы, аб якіх у наступным нумары. (іс)

Прашу слёзна...

Чакалі мы таго календара, ведаеце, дачакацца не маглі. Ужо і каляды адсвяткавалі, і Новы Год паспелі прывітаць, а яго як не бывала...

Які сэнс, скажыце вы мне, гарэлку на стол ставіць, калі ўся закуска даўно з'едзена?

раканаі, што беларускія народныя танцы ведзьмы на Лысай Гары ў месячныя ночы танцуюць.

І гэтак любенькія, ва ўсіх амаль календарах. Возьмем хоць бы вокладку з 1974 г.

Выгляд: вышшы-вымалёй кумпякі з чыгуначнага буфета — усе адценні зелені і яшчэ нейкі белы чарвяк навокал уеца.

Маленькі кусочак народнага ўзору, ды той так аформлены, быццам тое месца мухі папстрылі.

Гэта пра вокладку. А каляндар, ён, любенькія, яшчэ і змест мае. І восьтут дзіва. Да зместу ў 1975 г. не вельмі прычэпішся. Цікавыя артыкулы. Добра падабраныя, арыгінальныя здымкі.

Ну, бо ў календарах прошлых гадоў з тым зместам па-рознаму бывала. У 1974 г., скажам, у 20 старонак усю жывёлагадоўлю і аграномію ўціснулі, дадалі ветэрынарыі да смаку і яшчэ агародніцтвам размяшалі. А якая, міленькія, каму карысць з парусказавых, абагульненых парадаў, калі само жыццё прымушае да навуковага падыходу і спецыялізацыі ў сельскай гаспадарцы?!

Не той ён ужо, зразумейце, „мужычок у лапцях", які іншых прамудрасцяў не ведаў. Сённяшні ведае, не бойцеся. І ведае куды больш за некаторых аўтараў.

Альбо возьмем „лекі на акне" з таго ж 1974 г. Навошта падбіваць вясковых цётак на рызыкоўныя эксперыменты? Каму гэта прыйшло ў галаву, што пры поўным лекарскім забеспячэнні людзі маюць карыстацца (а будуць — калі напісана). Навошта, могучы ў кожную хвіліну паклікаць хуткую дапамогу, напрыклад, алоэ грызці? Я не скажу — расліна гэта дзе-якія лячнічыя ўласцівасці напэўна мае. Майму сябру памагла нават. Калісьці ў яго, ведаеце, скула на шыі села. Ён у той час быў і пасварыся з жонкаю. Баба, як баба: узяла і кінула ў яго са злосці гаршком з алоэ. Хлапец, каб па лобе не дастаць, адхіліў галаву, і тады тую скулу і прарвала. Адразу палегчала, беднаму. Гэта аднак было толькі раз, бо ўсе іншыя, што пры розных хваробах гэтага спосабу прабавалі, нічога, акрамя сінякоў у тым ці іншым месцы, дабіцца не далі рады. Пакіньце, золатцы, лячэнне лекарам. Тыя ж, дзякуй богу, за рэдагаванне календароў, скажам, пакуль што не бяруцца.

І гэта ўсё было б. Паміж сваімі пасмяяцца можна. Адно важней за ўсё — што кожны каляндар падзея, што ён патрэбны і што ўсім нам хочацца, каб ён, шматгадовае ўжо дзіцё БГКТ, цягнуўся ўгору, дараслеў і быў усё лепшым. Ага! І смеху не шкадуйце — прашу слёзна...

Ларс

ВЕР-НЕ-ВЕР

„ДАРАГІ АСТРОН!

Два гады назад прысніўся мне сон, які здаецца вельмі дзіўным.

Мне снілася, што аднойчы я ехала з сяброўкай фурай. Я сядзела ў сярэдзіне, крыху як бы ззаду і кіравала канём. На сустрэчу нам ехала другая фурманка, на якой ехаў малады, сват і дружка. Калі фуры нашы міналіся, малады кінуў мне чорную сумку. Сумку гэту я адкрыла і выцягнула вэлюм. Я запамятала твар маладога, аднак у сваім жыцці я такога хлопца не спаткала. Ніколі мне яшчэ не здарылася так памятаць сон. Мне здаецца, што частка сну ўжо споўнілася. Вось сяброўка, якая сядзела з левага боку, выйшла першая замуж, другая пазней, я — яшчэ не. Цікава, што абазначае сумка з вэлюмам?

З паважаннем

Уршуля з Бельшчыны“.

Дарагая наша чытачка!

Вы ехалі на фурманцы (хісткая, няпэўная справа). Скажыце, а ці ж справа выхаду замуж — гэта справа пэўная?! Ніколі не вядома: калі і за каго! Латарэя, можна сказаць...

Вы пішаце, што частка вашага сну ўжо споўнілася. На жаль, споўнілася і рэшта. Малады (нейкая любоўная інтрыга) у супастаўленні з сватам не прадвяшчае нічога добрага (у кожным разе ў справах кахання — нейкія плёткі, сваркі, ашуканства). Далей. Малады кінуў сумку вам, а ў ёй быў вэлюм. Але сумка была якая? Чорная! А чорны колер, які спалучае ў сабе ўяўленне аб ночы і цемры, сімвалізуе найчасцей дрэннае. У справах пачуццяў таксама.

Але на будучыню: будзьце добрай думкі. Конь, якім вы кіравалі, дае надзею на добрае завяршэнне справы.

Астрон

Дарагое „Сэрцайка“!

У мінулым годзе закончыла я ліцэй. ...ацела вучыцца далей, але не па...анцавала на экзаменах і пайшла на ...боту. Неўзабаве пазнаёмілася з хлоп...м. Міша ён завецца. Яму 26 год. Добра ...рабляе, мае ўласную таксоўку. Хо...зім мы больш паўгода. Міша гаварыў, ...то я яму вельмі падабаюся, што мя...е кахае. Ён мілы, спакойны, добры ...лопец, але пакахаць я яго не змагла, ...роста прывыкла толькі і стаў ён ...не блізкім сябрам, з якім прыемна па...гаварыць, пайсці ў кіно ці на танцы. Але аднойчы Міша сказаў, што няма чаго далей так хадзіць, пара б жаніцца. Я спачатку завагалася, але, прадумаўшы ўсё, згадзілася. Сказалі мы аб нашых намерах бацькам. Адны і другія згодныя. Асабліва маці Мішы цешылася, што ўрэшце ажэніцца яе адзіны сын. Вяселле вызначылі на лета. Здавалася б, што ўсё гладка ідзе, але нядаўна, зусім выпадкова, сустрэла я хлопца, з якім яшчэ будучы вучаніцай хадзіла. Хадзілі мы тры гады. І кахалі адзін другога. Але нейк паспрачаліся, праз плёткі. Разышліся і не спаткаліся ўжо больш, аж вось да гэтага моманту. Гледзячы на яго і размаўляючы з ім, я адчула як моцна кахаю яго і які чужы стаў мне ў гэты момант Міхась. Мірэк — так гэты хлопец завецца, сказаў, што вельмі сумаваў па мне, але не верыў, што ўдасца вярнуць мінулае. А цяпер, сказаў ён, нічога ўжо нас не разлучыць. А я нягледзячы на ўсё, паўтарыла за ім. Ведаю, што цяпер не змагу я ўжо далей хадзіць з Міхасём, а тым больш выйсці за яго замуж. Дагэтуль я ашуквала яго і сябе, гаворачы, што кахаю. Але як сказаць праўду Міхасю, ды бацькам, якія ўжо да вяселля рыхтуюцца? Не маю адвагі, і таму прашу, „Сэрцайка“, парай, як мне паступіць?

Ася з Беластока

Ася! Нічога іншага, як сказаць, нават не адкладаючы, усю праўду і Міхасю і бацькам. Непрыемная для іх будзе гэта вестка. Растлумач усё. Павінны цябе зразумець. Лепш, каб сталася гэта раней, чым пазней. Міхасю таксама мусіш сказаць. Няма сэнсу яго далей ашукваць. Крыўдна яму будзе, пачуўшы гэтую горкую праўду, але ж і пазбегнуць гэтага немагчыма.

„Сэрцайка“

§ Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Пасля смерці бацькі астаўся ў мястэчку пляц 1.500 м². Правы на спадчыну сцверджаны на чацвёра дзяцей. На пляцы знаходзіцца дом і іншыя будынкі, з якіх карыстаецца А. Другі наследнік В. мае побач сваю сялібу з будынкамі. Трэці наследнік перадаў свой удзел у спадчыне В. Чацверты наследнік яшчэ пры жыцці бацькі выехаў у Варшаву і спадчынай па бацьку не зацікаўлены. Паколькі В. належыцца палова спадчыны (два ўдзелы), то ці можа ён патрабаваць выдзялення яму паловы пляцу? Каму прыпадзе ўдзел чацвертага наследніка?

АДКАЗ: Пры падзеле спадчыны суд не абавязаны выдзяляць наследнікам у натуры часці, адпаведныя да іх удзелаў. Суд можа прыдзяліць цэлы пляц аднаму з наследнікаў. На падзел пляцу ў горадзе неабходна згода гарадскога ўпраўлення. Калі яна не згодзіцца на падзел, цэлы пляц будзе прыдзелены аднаму, ад яго прысудзяцца сплаты на карысць астатніх. У даным выпадку найбольш праўдападобна, што пляц будзе прыдзелены А., які пражывае на ім. В. у гэтым выпадку атрымае сплату велічынёю ў палову вартасці пляцу. Не выключана, што ён можа атрымаць частку пляцу на пашырэнне сваёй сялібы. Адносна чацвёртага наследніка, то суд пакліча яго да справы і, калі ён не адрачэцца перад судом ад свайго ўдзелу на карысць іншых наследнікаў, прысудзіць яму сплаты.

Этнаграфічнае акенца

Прыгожыя ва ўзоры саламяныя дарожкі тчэ Люба Гаворка з Крывяціч Бельскага павету.

Фота **Я. Цялушэцкага**

Куток практычных ведаў

ПАДРЫХТОЎВАЮЧЫ АБЕД...

■ Купляючы ялавічыну, трэба падумаць спачатку, што мы хочам з яе зрабіць. Калі хочам зрабіць смажанае мяса, трэба ўзяць крыху большы кавалак і патрымаць яго 2-3 дні ў лядоўцы (у замаражальніку) або прынамсі загарнуць у змочаную воцатам сцірачку. Мяса стане тады больш крухкім. Калі хочам рабіць адбіўныя катлеты, трэба выбіраць мяса маладых кароў (светлачырвонае, светлы лой), не паросшае сцёгнамі і жылкамі. Падрыхтоўваць яго адразу, спырснуўшы крыху лімонным сокам. Саліць ужо на патэльні. Калі хочам падаць на другое блюда варанае мяса, трэба класці мяса ў кіпяток, саліць праз паўгадзіны. Калі мы хочам зрабіць нейкі фарш, то можна ўзяць і горшае мяса — паросшае тлушчам ці жылкамі.

■ Усялякія дадаткі, што прыдаюць супу адпаведны смак, напрыклад, кіслыя агуркі, памідоры, шчаўе і г.д., дадаем у працэджаны навар; тушыць іх асобна з невялікай колькасцю масла, агуркі трэба абабраць і парэзаць дробна, памідоры працерці праз сіта.

■ Калі здарыцца, што перасолім крыху суп, дык трэба дадаць да яго некалькі сырых бульбін і хвіліну паварыць, пасля чаго выняць з супа.

■ Каб смятана, якую дадаем да супа, не зварылася, трэба невялічкую колькасць смятаны змяшаць з лыжкай мукі, а ў гэта ўліць крыху астуджанага супу і ўсё гэта ўліць у рэшту цёплага, але не кіпячага супу, паволі памешваючы, закіпяціць. Адставіўшы з агню і крыху астудзіўшы суп, уліць рэшту смятаны.

■ Страва будзе смачная, калі мы адпаведна дададзім розныя прыправы (перац, англійскае зелле, лаўровы лісток, майранак, кмен і г.д.). Дамо замнога — сапсуем не толькі смак, але і зробім страву шкоднай для здароўя. Таму ўсе прыправы дадаем патроху, прабуючы, прабуючы і яшчэ раз прабуючы.

Гаспадыня

Чалавек-шпік бязгучна смяяўся. Сівы бачыў яго твар у маленькім люстэрку над ветравым шклом.

„Жменя тытунёвага пылу — уся мая зброя, — думаў разведчык. — Я яму падазроны... Чым? Ён нават не глядзеў на мае дакументы... Тады чым жа? Агіда да інтэлігента, які ўцёк ад рускіх?“

— Дзе вы так пасівелі, доктар, — лянівa, з ненатуральнай раўнадушнасцю спытаў той, хто сядзеў ззаду.

— У мяне загінула сям’я.

— І мамачка таксама?

— Ён размаўляе са мной, як з асуджаным... Але ў машыне страляць не будзе... Зверне з шашы... Іх двое. Прыгаршчы тытунёвага пылу на двух...“

Сівы напружана пазіраў перад сабой, ловячы вачыма слупікі з указальнымі знакамі. Ён успамінаў карту і звяраў яе па памяці з назвамі населеных пунктаў на ўказальніках. Цяпер важна было сарыентавацца.

Раптам машына рэзка звярнула на прасёлачную дарогу і па баках вырас яшчэ аголены па-веснавому лес.

Праехаўшы крыху, машына спынілася.

Птушцы час адлятаць... — шматзначна сказаў чалавек-шпік і, адчыніўшы дзверцы, выйшаў з машыны.

Шафёр, рослы эсэсавец, не выключаючы матора, штурхнуў Сівога ў плячо, даючы зразумець, каб ён пакінуў машыну.

Сівы разняў кулак, дзе захоўваліся прыгаршчы тытунёвага пылу, і рэзка кінуў яго ў твар эсэсаўца. Шафёр коратка ўскрыкнуў — пыл трапіў у вочы — і выцягнуў наперад рукі, стараючыся ўсляпую злавіць разведчыка за куртку. Рабром далоні Сівы ўдарыў эсэсаўца па карку, там, дзе знаходзілася сонная артэрыя, і ўключыў хуткасць.

Новенькі „опель“ рвануў з месца. Ззаду грымнуў выстрал, другі. Сівы чуў, як кулі забарабанілі па метале, і, наваліўшыся на баранку грудзьмі, яшчэ мацней націснуў на педаль газа.

Ад’ехаўшы з паўкіламетра, разведчык спыніў машыну і выцягнуў на абочыну шафёра, які яшчэ не апрытомнеў. Хутка абшукаў яго. Зброі не было...

Сівы гнаў „опель“ па пасёлку, не ўключаючы фар, імкнучыся ад’ехаць ад шашы як мага далей. Ён выйграў мінут дваццаць. У тым, што за ім будуць гнацца разведчык не сумняваўся. Машына таіла ў сабе небяспеку. Яе абавязкова спыніць ваенны патруль. І потым, машына — гэта след. Яго шчасце, што ноч і туман узнімаецца з нізін.

Да плацінны не больш як дваццаць кіламетраў, яна злева ад дарогі. Значыць, зварочваць трэба ўправа і ў першы ж роў спусціць „опель“...

...Сівы зрабіў некалькі крокаў ад рова і выйшаў на прасеку. Лес шумеў. Над неспакойнымі вершалінамі беглі воблакі, афарбаваныя бледным святлом месяца. Далёка за лесам узнікала і прападала серабрыстае зарыва.

Расістае поле ляжала перад разведчыкам. Цёплым вільготным ветрам абмыла яму твар.

Сівы прыхінуўся да ствала. Кара была мокрая. Ён паглядзеў на суседнія дрэвы. Яны таксама паблісквалі вільгаццю. Дрэва ўздрыгнула. Кроплі з яго ўпалі за каўнер курткі, і ад гэтага холадна стала спіне.

Сівы перасмыкнуў плячыма і, пераступаючы цераз гарбатыя карнявішчы, пайшоў па прасецы да поля. Узараны танкамі суглінак падатліва расступіўся пад яго нагой. Усё здавалася нерэальным — і гэта неба, шэрае і нізкае, як у сне, і гэта дрыготкае святло, якое гатова ў любую мінуту рассеяцца. Вочы Сівога прывыклі ўжо да акружаючага, свядомасць жа была яшчэ прывязана да сутычкі на дарозе. Але ён ніяк не мог успомніць твару чалавека-шпіка...

Сівы ішоў строга на захад, арыентуючыся па зорках, якія то адкрываліся, як у калодзежы, то зноў зацягваліся воблакамі.

З паўночы моцны туман пачаў перашкаджаць разведчыку.

„Плаціна блізка, — падумаў Сівы, — гэта ад вадаёма такі туман“.

Сосны выплылі са змроку раптам, а неўзабаве разведчык разгледзеў і дом

ТРЫБУНА чытачоў

Пажаданне чыгуначнікаў

У Чаромсе ёсць чыгуначны цэнтр аховы здароўя. Працуюць тут 3 лекары, зубны лекар, лабарант, тэхнік-фармацэўт, медсёстры. Тэрыторыя абслугоўвання вельмі вялікая. Таму ў амбулаторыі кожны дзень чакае некалькі дзесяткаў пацыентаў. Апрача таго, лекары выязджаюць да хворых хуткай дапамогай, якая ім прызначана.

Раней былі тут 2 зубныя лекары (жанчыны). Адна з іх пайшла на пенсію. Працы зубному лекару ў Чаромсе хоць адбаўляй. Цяпер дык пайшло так, што не ўсе лечаць зубы на месцы, а едуць у Гайнаўку ці ў Бельск лячыць „прыватна“. У Чаромсе вельмі патрэбны другі вопытны зубны лекар. Трэба, каб адказныя ўлады пра гэта падумалі. Чыгуначнікі будуць за гэта ўдзячны.

І другая справа. На чыгуначнай станцыі здараюцца розныя „выпадкі“, якія патрабуюць неадкладнай медыцынскай дапамогі. Пакуль прыедзе хуткая дапамога з Гайнаўкі, можа быць ужо позна. Выклікаюць мясцовых лекараў, аднак не ўсе з іх ахвотна ідуць. Ім за гэта ніхто не плоціць. А што ж у такім выпадку рабіць хвораму чалавеку?

Мне здаецца, што трэба шукаць іншага вырашэння. Хопіць прызнаць мясцовым лекарам невялікую суму за працу ўначы, тады яны не будуць адмаўляцца, калі нехта пакліча іх да хворага. Хачу падкрэсліць, што праблема начных дзяжурстваў мясцовых лекараў ставілася на партыйных і прафсаюзных сходах. Аднак дагэтуль — без выніку.

Мацейка

Беларускія часопісы ў школе

Аб карысці беларускіх часопісаў у школе, такіх, як „Полымя“ ці „Маладосць“, няма патрэбы гаварыць. Штогод аддзелы асветы выпісвалі гэтыя часопісы з БССР для школ на Беласточчыне. Потым гэтыя справы перайшлі ў рукі гмінных дырэктараў. Многія з іх аб гэтым забыліся і ў далейшым падляглым ім школам часопісы выпісвалі — вучні і настаўнікі карыстаюцца імі.

А вось, на жаль, ва ўсіх школах гміны Чыжы Гайнаўскага павету нават са свечкай не знойдзеш у школе „Маладосці“ ці „Полымя“. У самой чыжоўскай школе таксама абыякава адносяцца да кабінета беларускай мовы, які многа год існаваў у старэнькай школе і развіваўся. А ў вялікай, новай, мураванай школе не знайшлося кутка для існуючага ж кабінета беларускай мовы. Многім баліць сэрца за гэта.

Крыніца

— прысадзістыя цагляны будынак крыху воддаль ад дрэў. У адным акенцы скрозь маскіровачную штору прабівалася слабое святло.

Стукацца Сівы не адважыўся. У доме маглі жыць іншыя людзі. Ён прыхінуўся да акенца і пачаў глядзець у шчыліну між шторай і часткай сцяны.

Пакуль яго вочы напружана ўглядаліся ў прасвет, вуха лавіла кожны шолах за спіной.

Нарэшце зарыпела крэсла, да слыху разведчыка данёсся хрыплы кашаль, і ў прасвеце паказалася згорбленая фігура ў піжаме. Сівы пазнаў старога, ледзь убачыў яго твар з няправільнымі абрысамі, быццам узятымі ад розных людзей.

Разведчык нягучна пастукаў. Грос павярнуўся да акна, рэзка наблізіўся. Крыху адсунуў штору, спрабуючы разгледзець начнога госця. Святло коса ўпала на твар Сівога, ён стрымана ўсміхнуўся старому, разумеючы, што той бачыць яго.

Праз мінуту заскрыпелі дзверы, і хрыплы голас спытаў:

— Хто там?

— Трапезунд адкрыты для караблёў, — ціха, але выразна сказаў Сівы.

(Працяг будзе)

Сустрэча з героем

6 красавіка 1975 года адбыўся з'езд карэспандэнтаў „Нівы“.

Калі я ў зале Галоўнага праўлення БГКТ чакаў раніцай прыбыцця рэшты карэспандэнтаў, у святліцу ўвайшла сакратар тыднёвіка „Ніва“ Ада Чэчуга з нейкім пажылым чалавекам. Калі ўваходзілі, я падумаў, што гэта адзін з нашых карэспандэнтаў, і адразу пазайздросціў яму фігуры і нейкай салдацкай паставы. Паказаўся мне вельмі сімпатычным чалавекам. Сакратар нас пазнаёміла, мы „абмяняліся“ прозвішчамі, а яна дадала: „Гэта наш карэспандэнт, а гэта мой бацька“. Яны пачалі разглядаць панараму Мінска, а я думаў, адкуль яны так добра знаюць горад і мінчан. Пасля аказалася, што аб'ект маёй зайздрасці — гэта беларускі журналіст Алесь Матусевіч, які і цяпер жыве ў Мінску.

Але не ў гэтым справа. Справа вось дзе: чалавек, які прайшоў праз пекла акупацыі, з малымі дзяцьмі, у падполлі, так цудоўна выглядае. А аб тым, як сумесна з другімі людзьмі змагаўся з гітлераўскай навалай, расказваў сам у час сваёй прамовы. Расказаў нам, а асабліва моладзі, як самаахвярна ваявалі беларусы з фашыстамі не толькі на фронце, але і ў тылу ворага. Прыпомніў, што кожны чацверты беларус аддаў жыццё ў імя яснай будучыні. Я сядзеў і слухаў, як зачараваны, і пры тым думаў, чаму кожны беларус, астаўшыся ў жывых, не жыве ў здароўі чатыры разы больш за тых, што ў сучаснай барацьбе з людаедамі адышлі ў зямлю?..

Я б хацеў, каб чалавек, пра якога пару слоў тут пішу, даведаўся, што адзін з польскіх грамадзян — яго слухачоў жадае яму як найбольш здароўя і вясёлага жыцця, а новай з ім сустрэчы жадаю нам усім. Мы заўсёды будзем пра такіх, як Алесь Матусевіч, помніць.

Васіль Петручук

Самі

У адзін вясенні дзень жыхары вёскі Давідавічы выйшлі супольна наладзіць дарогу ў напрамку вёскі Паўлы.

Пра гэтую дарогу гаварылі людзі на вясковым сходзе з удзелам прадстаўніка гміны. Давідавіцкія гаспадары — гэта цвёрдыя і зацятыя людзі. Не чакаючы чужой дапамогі, самі рашылі адрамантаваць дарогу. Няма ў вёсцы гаспадара, які адмовіўся ад гэтай працы.

Працавалі 10 гадзін у першы дзень, а незакончаную яшчэ работу рашылі закончыць на наступны дзень.

Добрай ініцыятывай зацікавіўся сам начальнік гміны, які прыехаў паглядзець новапабудаваную дарогу. Кошты чыну жыхароў вёскі пералічваюцца на 80 тыс. зл.

Коля Міхалюк,
Давідавічы

Ад рэдакцыі. На жаль, здымкі не зможам даць, яны тэхнічна слабыя.

„Ніва“ на бельскай фабрыцы

Філіял прадпрыемства Беластоцкай фабрыкі прыладаў і ўхвытаў у Бельску ўжо ад месяца студзеня 1975 г. выпісвае тыднёвік „Ніва“, які карыстаецца ўсё большай папулярнасцю ў працаўнікоў тутэйшага аддзялення. Сярод працаўнікоў фабрыкі ёсць многа людзей, якія ведаюць беларускую мову і штораз больш іх цікавіцца „Нівай“.

„Калінка“

Прыйшла вясна

З надыходам вясны сяляне Крывяціч правялі парадак на сваіх панадворках. Прыбралі салому, парамантавалі платы, некаторыя малявалі платы з драцяной сеткі. Жалезныя платы штораз часцей замяняюць драўляныя. У мінулым годзе Крывяцічы за чысціню, парадак і грамадскія чыны занялі другое месца ў Бельскім павеце.

* * *

ГС у Орлі поўнасцю забяспечыў сялян штучнымі ўгнаеннямі. Сяляне з Крывяціч займаюць передавое месца ў гміне па выкарыстанню штучных угнаенняў.

Пасеялі ўжо авёс і ячмень, зараз садзяць бульбу і буракі.

Іван Кірызюк

Першыя

У вёсцы Цялушкі Заблудаўскай гміны пясчаная зямля. Таму рана можна тут было прыступіць да веснавых работ у полі. Першым з гаспадароў, які пастаянна апярэджвае іншых у працы на полі, разам са сваёй жонкай і нявесткай пасадзіў бульбу на сваёй калоніі Сяргей Грыгарук. За ім пайшлі Серафім Гарбачук, Васіль Васілюк і іншыя. Праца ў гэтай вёсцы ідзе спраўна.

Штораз больш тутэйшыя гаспадары садзяць „пад фоліяй“ ранній гароднiны.

Авёс першымі ў вёсцы пасеялі Серафім Гарбачук, Андрэй Паўлючук (старэйшыя ўжо людзі), Аляксей Тамашук з сынам Мікалаем і іншыя. А ў вёсцы Давідаўцы, што непадалёк Цялушак — Іван Лаўрэнюк, Рыгор Сцепанюк.

Уладзімір Гуралеўскі

Такіх больш!

У Гайнаўскім беларускім ліцэі адбылася сустрэча з гасцямі з Беларускага палітэхнічнага інстытута ў Мінску др Ясінскім і др Сычам. Прысутнічалі і прадстаўнікі Беластоцкага філіяла Варшаўскага ўніверсітэта, таксама павятовы інспектар, візітатар і настаўнікі ліцэя.

Сустрэча была прысвечана 30-годдзю ПНР і падпісанню польска-савецкага дагавору аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемадапамозе паміж ПНР і СССР. На гэтую тэму і гаварылі нашы госці з Мінскага інстытута, якія таксама бліжэй пазнаёмілі нас з жыццём савецкай моладзі, яе дасягненнямі, вучобай.

Сустрэча была прыемнай і ўрачыстай. На заканчэнне інспектар падзякаваў нашай вучаніцы З. Вішнеўскай, якая перамагла сваіх сябровў і ўвайшла ў фінал алімпіяды рускай мовы. Падзякаваў таксама выхавацельніцы Яўгеніі Буйноўскай, якая падрыхтавала З. Вішнеўскую да алімпіяды.

Усе былі вельмі рады, што іменна ў нашай школе гэтая сустрэча адбылася, а не дзе інш. Будзем старацца, каб такіх сустрэч у нас было больш.

Анна Білеўская,
Гайнаўскі беларускі ліцэй

Конкурс у Грэдалях

Штогод бібліятэка ў Грэдалях арганізуе конкурс „Дружба-супрацоўніцтва-братэрства“. У гэтым годзе ў конкурсе прыняло ўдзел 80 асоб. Да конкурсу прыступілі: гурток вясковых гаспадынь у Тапчыкалах, гарцэры з пачатковай школы ў Пашкоўшчыне і моладзь з Грэдалёў.

Найлепш конкурс быў падрыхтаваны ў школе. Сямі- і васьмікласнікі выявілі свае вялікія веды. Першае месца заняла Дар'я Ігнацюк, другое — Крыся Мартынюк, трэцяе — Ірэна Сойка з Пашкоўшчыны. Пераможцы атрымалі невялікія ўзнагароды, купленыя за грошы, якія прызнала гміна ў Орлі.

Восень

Сход у Галадах

У Галадах адбыўся сход. Прысутнічалі гаспадары вёскі і заатэхнік. Пані заатэхнік гаварыла аб гадоўлі маладога быдла на мяса. Яна сказала, якія пароды быдла найбольш для гэтага падыходзяць. Гаварыла таксама, як гадаваць кароў. Падала і цэны на пунктах скупкі. Потым былі раздадзены брашуркі аб жывёлагадоўлі. Сяляне многа скарысталі з гэтай дыскусіі.

Анатоль Валянцін,
Галады

Акцыя „Парадак“ у Пяньках

Члены ОРМО і пажарнай каманды ў Міхалове правялі інспекцыю гаспадарак у Пяньках. Праверылі супрацьпажарныя прылады, фурманкі — ці маюць патрэбнае асвятленне, электрычнае абсталяванне, выгляд гаспадарак.

У Пяньках не спяць — так сцвердзіла камісія. Вясна мабілізавала тутэйшых гаспадароў зрабіць парадкі. Дзе камісія ўбачыла нейкія малыя непаладкі, абавязала тых гаспадароў хуценька іх ліквідаваць. Такая акцыя вельмі патрэбная не толькі ў Пяньках.

ОзВ

Вялікая ўрачыстасць

На сакавіцкай сесіі Чаромхаўскай гміны адбылося ўрачыстае ўручэнне медаляў за 50-гадовае супольнае жыццё. Медалі прызнала Рада дзяржавы ПНР Пятру і Ганарaце Сцігалам, Станіславу і Разаліі Радкевічам з пасёлка Чаромха, а таксама Івану і Яўфіміі Дудэлям з вёскі Чаромха. Гэтым шлюбным парам начальнік гміны мгр інж. Сяргей Сац, а таксама прысутныя радныя Чаромхаўскай гміны пажадалі многа здароўя, шчасця і поспехаў у супольным жыцці. Гэта ўжо трэцяя ўрачыстасць у Чаромсе.

Мацейка

Ад рэдакцыі. І мы далучаемся да пажаданняў верным і вытрымалым мужам і жонкам.

Шклянка гарачага малака

Вялікую папулярнасць у школах мае акцыя „Шклянка гарачага малака кожнаму вучню“. Я нядаўна наведаў школу ў Кухмах у Беластоцкім павеце. Яна стаіць у канцы вёскі. На панадворку весела гулялі дзеці. Школа невялікая. 57 вучняў. Дырэктар школы Феліцыя Раманоўская ўзрадавалася, што зайшоў госць. Расказала, як яны арганізавалі ў школе акцыю „Шклянка гарачага малака“. У пачатку не абыйшлося без цяжкасцей. Бацькі былі супраць. Гаварылі, што іх дзеці не любяць малака. Дырэктар склікала сход, расказала, якое важнае значэнне для маладога арганізму мае малако. Так пераканала бацькоў. Цяпер бацькі плоцяць невялікую месячную складчыну на малако. Булачкі ці хлеб дзеці прыносяць з хаты, або купляюць у недалёкай краме.

Аказалася, што няма аніводнага дзіцяці, якое б не любіла гарачага малака. Старэйшыя вучні нават пішуць пра малако ў сваёй школьнай газеце. Задаволены цяпер і бацькі, што дзеці ў школе вып'юць нешта гарачае.

Маладая і сімпатычная настаўніца Анна Залуская сказала, што дзеці сталі больш актыўнымі, больш цікавяцца ўсім, больш рэзвыя. Школа ў Кухмах сваю акцыю праводзіць кожны год ад лістапада да красавіка. А ў гэтую школу ходзяць дзеці з наступных вёсак: Азяблы, Ляўшы, Калітнік. Ходзяць у дождж і мароз. Сапраўды, у такім выпадку шклянка гарачага малака — вучню вялікая карысць.

На заканчэнне трэба сказаць пра яшчэ адну істотную справу: дырэктар школы пані Раманоўская працуе настаўніцай ужо 29 год.

Павел Гутнік

Школа — прыклад

У маляўнічай вёсцы Астравок на Сакольшчыне была пабудавана васьмікласная школа. Будынак гэты вялікі і прыгожы. Невялікая колькасць дзяцей (60 асоб) мае тут магчымасці здабываць веды ў багата абсталяваных класах-кабінетах.

Прыгожа тут і вакол школы. Гэта перш за ўсё заслуга дырэктара школы мгр біялогіі, Зоі Юрылік. Заслугай яе з'яўляецца і тое, што ў школе арганізавала дакармліванне дзяцей. Грошы на гэта зарабілі самі дзеці ў сельскагаспадарчым гуртку ў Піражках і ў ВПГР у Крынках пры ўборцы бульбы і каменя. Толькі пры маленькай дапламе кожнага вучня (па 100 зл. у год) маюць яны добрае снеданне ў школе. Ежа розная і калярыйная — гэта розныя супы, паранае малако, кава і іншыя.

Школа ў Астраўку, яе дырэктар і згодны калектыў няхай будуць прыкладам іншым.

Я. Бандарук

NIWA Skr. poczt. 149. 15-950 Białystok. TELEFON 2-32-41. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu“, urzędy pocztowe i listonosze. Wydawca RSW „Prasa—Książka—Ruch“ Indeks 36911/36671.

Цяжкая прафесія

Аўтар дзякуе дэтэктыўным пісьменнікам, творы якіх навеялі сюжэт гэтага апавядання.

У алеі да мяне падышлі двое, і маленькі сказаў:

— А ну, знімай гадзіннік!

— Калі ласка, — адказваю я. — Насіце на здароўе.

— Не прагадаем, — дзелавіта сказаў маленькі. А вялікі спытаў:

— А чаму мы павінны прагадаць?

— На заднім вечку выгравіраваны мае ініцыялы, і па іх вас у момант злоўяць.

— Аддай гадзіннік, — сказаў вялікі маленькаму, — і вазьмі партманет.

— Калі ласка, — сказаў я. — Бярыце на здароўе. Толькі не прагадайце.

— Не прагадаем, — дзелавіта сказаў маленькі. А вялікі спытаў:

— А чаго гэта мы прагадаем?

— На грошах сляды маіх пальцаў. Да гэтага ж я помню нумары і серыю.

— Ясна, — зажурыўся вялікі, а маленькі сказаў:

— Хоч, я яму памяць выб'ю.

— Я і сам магу, толькі з слядамі што рабіць будзеш?

Маленькі махнуў рукой і звярнуў партманет.

— Знімай паліто, крыміналіст, — буркнуў вялікі, — і паспрабуй сказаць „толькі не прагадайце“!

— Калі ласка, — сказаў я. — Насіце на здароўе.

— А на гэты раз не прагадаем? — не вытрымаў маленькі.

Я паціснуў плячыма і кіўнуў на вялікага. Той панараўіўся крыху і буркнуў:

— Хай гаворыць!

— Гэтае паліто мне сшылі па спецзаказу, так што далёка вы з ім не паедзеце.

Грабежнікі просяць прабачэння і хочуць змыцца.

— Стой, — кажу ім, — туфелькі вось зняць бы трэба. Сабака возьме след, тады не гаварыце, што я не папярэджваў.

Грабежнікі знялі туфлі.

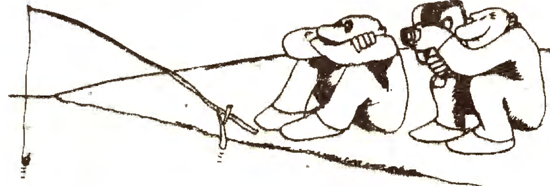
— Гэта не ўсё, — гавару я. — Трэба б верхнюю вопратку скінуць — я ж вашы прыкметы запомніў.

Скінулі яны вопратку, стаяць у трусах і дрыжаць.

Гляджу я на іх і думаю:

— „Самі вінаваты, начыталіся дэтэктыўных раманаў“.

Р. Бікчэнтаеў

Навукова-папулярны фільм „Рэдкая ўдача“.

НЕ НА ТАГО ТРАПІЛА

Ідзе вуліцаю п'яны. Спатыкаецца на кожным кроку ды ўсё прыгаворвае:

— Не штурхайся, гарэлачка, не штурхайся.

Пятляў, пятляў ды й упаў пасярод вуліцы. Ляжыць і галасуе:

— Ну, праклятая, паваліць — паваліла, але далей не пацягнеш.

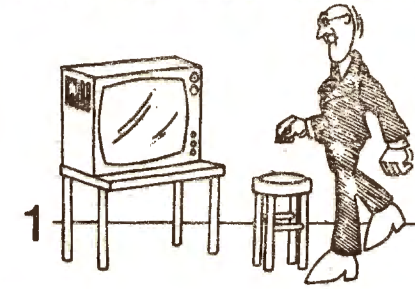
ПАРАДАК

Муж: Як бачыш, я помню, што сёння твой дзень нараджэння. Прымі ад мяне падарунак — норкавае футра.

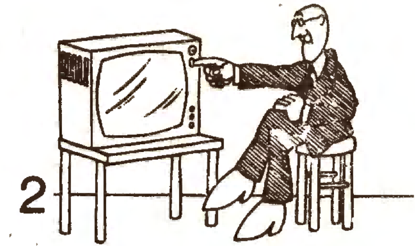
Жонка: Ты ж абяцаў мне аўтамашыну!

Муж: Выбачай, дарагая, але штучных аўтамашын пакуль яшчэ ў продажы няма.

НІЎКА

1

2

3

ПАЙШЛІ Ў ГОСЦІ

Фашысцкі афіцэр: Скажы, старая, у вашым мястэчку нашы салдаты ёсць?

Старая жанчына: Не, ужо няма.

Афіцэр: А куды ж яны падзеліся?

Жанчына: Прыйшлі нейк ноччу партызаны і запрасілі іх да сябе ў госці.

Афіцэр: І нашы салдаты пайшлі?

Жанчына: А як жа! Сама бачыла. З вялікаю радасцю пайшлі, бо хто ў чым спаў, так і пайшоў.

НА РЫНКУ

Колькі каштуюць яйкі?

— Дваццатка за дзесятак. А за разбітыя — пяцьдзесят грошай.

— Разбіце мне, калі ласка, тры дзесяткі.

НЕШЧАСЛІВАЕ МЕСЦА

Вучань да настаўніка:

— Перасадзіце мяне на месца Шврачка.

Настаўнік:

— Чаму на месца Шврачка?

Вучань:

— Маё месца нешчаслівае. За адзін дзень я атрымаў тры двойкі, а Шврачка — тры пяцёркі.

ГАСЦІННЫ

— Сіньёр, прашу вас, дайце мне тысячу ліраў: я з раніцы нічога не еў.

— Я таксама.

— Тады дайце дзве тысячы, і я запрашу вас павячэраць са мною.

ЗНАЎЦА

У Луўры турыст звяртаецца да прадаўшчыцы, якая ў будцы прадае сувеніры:

— Я хацеў бы купіць здымак Моны Лізы, але ў крыху іншай позе...

— У якой позе?

— У профіль...

ДОБРАЯ ЦЁШЧА

Сустрэліся двое знаёмых.

— Я чуў, што ты ажаніўся? — пытае адзін.

— Ды як сказаць, — сціснуў плячыма другі, — у прымы пайшоў.

— Дом харошы?

— Ды нічога.

— А жонка?

— Ды нічога.

— А цёшча?

— Ды... нічога дрэннага не скажаш, бо адразу вытурыць.

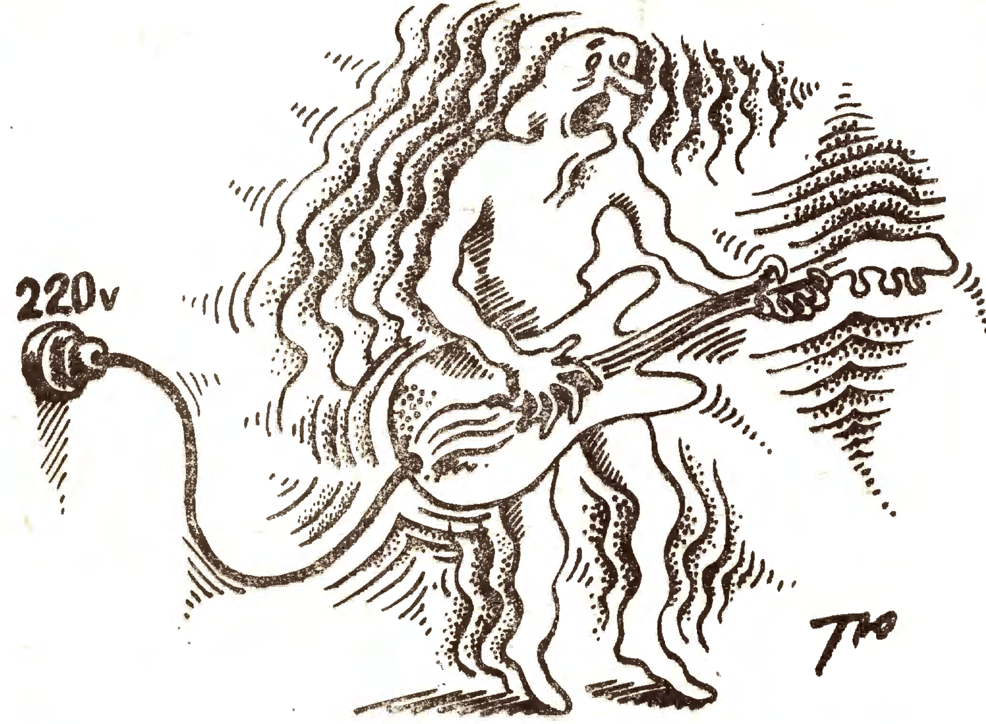

Без слоў.

...Ён дажыў да сівых валос, а нажыў толькі розум.

... Думаю, не памылюся, калі нічога не скажу.

Гэты гітарны, гітарны, гітарны свет...

Напевы на знаёмыя матывы

Ой, гармонік, гармонік мой любы,
Дзе нам сёння з табою блукаць?
Я шукаю паўгода заклубам*
І ніяк не магу адшукаць...

✲

Падружыўся з маладой,
А хаджу я з барадой!
Не стрыгуся, не галюся,
Ужо сёмы раз жанюся.
Барада мая, бародка,
Мне чамусьці стала горка.
Барада ты, барада,
Да чаго ж ты давяла!..

✲

Летняя ночка крыху пасвятлела,
Вось-вось яна хутка міне.
З п'янкі іду я дадому нясмела,
А ты не страчаеш мяне!
Іду ж да цябе я, да роднае хаты,
У чым жа, у чым жа я тут вінаваты?
Ты толькі адна, адна вінавата,
Што позна і часта хаджу п'янаваты...

✲

Ой, цвіце каліна ля крутой ракі,
Дзе ж вы памагатыя, дзе ж вы сваякі?
Я для вас стараўся (паміж намі — краў),
А нарсуд чамусьці аднаго караў...

✲

— Што стаіш і плачаш,
Тонкая рабіна,
І пад цёплым ветрам
Ты згінаеш спіну?

— Я даўно сумела б
К дубу перабрацца,
Толькі мне ўсё роўна
Не уратавацца...

На кары нажамі
Рэжуць Колі, Боры
Розныя загадкі,
Розныя ўзоры...

Нават каля дуба
Мне не ўратавацца.
Тут мне, сіраціне,
Сохнуць і хістацца...

Міхась Пянкрат

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Раі Андраюк з Істока змяшчаем песню

CO MNIE W TOBIE ZACHWYCIŁO

słowa: Zbigniew Stawecki
muzyka: Wiktor Stroiński
śpiewa: Irena Jarocka

Może ty mi powiesz, jak to było —
co mnie w tobie zachwyciło?
Żeby chociaż coś się śniło — skąd!

Głupio się zaczęło, niezbyt miło.
Co mnie w tobie zachwyciło?
Co to było, ślepa siła — błąd?

I chodzisz za mną
jak uparty cień.
Nasze usta siebie pragną
Przez całutki dzień.

Bez reszty pamięć
wciąż wypełniasz mi.
Bo dokoła, bezustannie ty, ty!

Może ty mi powiesz, jak to było —
co mnie w tobie zachwyciło?
Tak beztrosko sobie żyłam tu.

No i nagle się zmieniło.
Co mnie w tobie zachwyciło,
co mnie w tobie zachwyciło, co?

Może ty mi powiesz, jak to było —
co mnie w tobie zachwyciło?
Chciałam zerwać, ale siły brak.

Coś mi się wydaje, że to miłość.
Co mnie w tobie zachwyciło?
Chyba wreszcie na nas przyszło, tak!

A gdy się stało —
to już człowiek wpadł.
Wszystko wokół pojaśniało,
kto by wcześniej zgadł?

Niech będzie z nami
poprzez wszystkie dni.
Bo po prostu się kochamy — my, my!

Może ja ci powiem, jak to było —
co mnie w tobie zachwyciło.
Chyba miłość wzięła dwoje nas.

Już się dokonało i spełniło
to, co mnie porwało, zachwyciło,
Nic innego — tylko miłość,
tylko miłość wzięła sobie nas!..

Курёзы

А ДЗЕЦІ ЛЮБЯЦЬ ЦУКЕРКІ

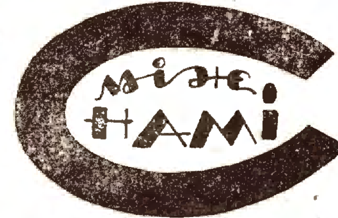
Пакуты рэўнасці не давалі спакою пяцідзесяцігадовай пані Д. пры думцы аб тым, што яе муж, магчыма, фліртуе са сваімі сакратаркамі. Каб запалохаць маладых сапернiц, вынаходлівая жанчына знайшла ідэальны спосаб. Некалькі вечароў запар яна сустракала мужа на парозе яго канторы ў суправаджэнні чатырнаццаці нанятых за цукеркі суседскіх дзяцей. Яны кідаліся насустрач пану, які выходзіў з крыкам: „Добры вечар, татачка!“

ТЭЛЕСВАЦЦЯ

Жыхары Заходняй Германіі, якія жадаюць знайсці сабе мужа або жонку, могуць гэта зрабіць, не выходзячы з дому, седзячы ля экранаў сваіх тэлевізараў. Заходнегерманскае тэлебачанне перадало 50-мінутную праграму пад назвай „Вяселле не выключана“. Яна будзе з'яўляцца на экране раз у месяц. Яшчэ задоўга да гэтай перадачы, дзякуючы папярэдняй рэкламе, сотні мужчын і жанчын выказалі жаданне з'явіцца перад тэлекамерай.

У гутарцы з рэпарцёрам тэлебачання кандыдаты ў жаніхі або нявесты расказваюць аб занятках і апісваюць чалавека, з якім бы хацелі перапісвацца і звязаць свой лёс. На экранах дэманструюцца таксама іх кватэры. Кандыдатаў прадстаўляюць толькі па імені. Прозвішчы і адрасы захоўваюцца ў тайне. Жадаючыя з імі пазнаёміцца павінны напісаць на тэлебачанне, якое абяцае перадаць іх пісьмы па прызначэнню нераспячатанымі.

Заходнегерманскі друк выражае надзею, што праграма „Вяселле не выключана“ будзе мець поспех.

Як бы добра аб табе не выказваліся сябры, будзь аб сабе лепшай думкі.